

Catalunya Cristiana

40
anys



Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXIX | NÚM. 2071
2,90 € | 2 JUNY 2019



EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

El perdó desfà nusos interiors

Aproximació psicològica i teològica a una
experiència guaridora

P. 24-27



«Rosarium»:
meditació
bíblica i art
sagrat

Catalunya Cristiana

40
anys



Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

© Yu luck



Perdonar i oblidar

«Si en el moment de presentar la teva ofrena a l'altar, allí et recordes que el teu germà té alguna cosa contra tu, deixa allí mateix, davant l'altar, la teva ofrena i ves primer a fer les paus amb el teu germà» (Mt 5,23-24). El Dr. Isidre Gomà, insigne biblista, comentava amb cert humor, a classe a la Facultat de Teologia de Catalunya, que si els fidels es prenguessin al peu de la lletra aquest fragment de l'Evangeli, segurament les esglésies quedarien buides en el moment de l'ofertori, perquè gairebé tothom té algú a qui perdonar o demanar perdó. Però fou precisament aquest passatge de sant Mateu que va ocasionar una commoció a Shane O'Doherty, el primer terrorista penedit de l'IRA, el testimoni del qual recollim en el Primer Pla d'aquest número.

Ja a *Catalunya Cristiana* (17/07/16) aportàvem un altre testimoniatge, el del sacerdot anglicà Michael Lapsley, fundador i director de l'Institut per a la Cura dels Records. El P. Lapsley va perdre un ull i les dues mans quan li va esclatar una carta-bomba que li enviaren els qui el perseguïen pel seu compromís en contra de l'*apartheid*. Avui està convençut de l'enorme poder guaridor que té explicar la pròpia

història: «Tots els éssers humans portem el llast d'algun trauma pel que ens han fet i pel que hem omès.» Explicar és un pas per assumir. Ara, perdonar i acceptar el perdó és fruit de la llibertat. A més, el perdó per ser complet, demana reparació.

És molt enriquidor que, cada vegada més, la teologia i la psicologia en diàleg interdisciplinari aprofundeixin en el perdó. Paul Ricoeur, doctor *honoris causa* per la Universitat Ramon Llull, afirmava que el perdó és difícil, perquè és el resultat de l'equació entre la profunditat de la falta i l'altura del perdó. Per a l'eximi filòsof i antropòleg francès, el perdó exigeix la memòria i s'oposa a l'oblit. És ben cert que hom no pot oblidar un dany greu sofert per ell mateix o per una persona estimada, però oblidar no significa no tenir memòria, sinó no guardar rancúnia.

El P. Ramon Olomí, claretià i missioner de la Misericòrdia, afirma que «si els que han d'exercir el servei de reconciliació estiguessin als nivells de coneixement psicològic, teològic i d'actitud d'acceptar el Déu de la misericòrdia, potser la gent hauria valorat d'una altra manera el sagrament de la confessió». Una afirmació digna de ser aprofundida i aplicada.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

12

Opinió

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Reportatge

28

La veu dels pastors

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Societat

40

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Tarragona: preparatiu per a l'inici del ministeri episcopal de Joan Planellas



PÀGINA 16



21

El drama de Nigèria

Litigi per les obres d'art de la Franja

PÀGINA 18

Aules d'extensió universitària



PÀGINA 36



40

La mel, do de Déu

La setmana en tuits

PEDRO SÁNCHEZ
@SANCHEZCASTEJON

President del Govern espanyol
El meu condol i afecte per a la família d'Inés, missionera espanyola assassinada a la República Centreafricana, i per a la de Fernando, missioner assassinat recentment a Burkina Faso. Una abraçada a les seves congregacions i el meu reconeixement a la seva tasca sempre al servei dels més necessitats

EVA FERNÁNDEZ
@EVAENLARADIO

Corresponsal de Cope a Itàlia i el Vaticà

Comunicat conjunt de les institucions del Vaticà dedicades a la protecció de la vida: «Reiterem la greu violació de la dignitat de la persona que implica la interrupció d'alimentació i hidratació a Vincent Lambert»

RAMON BATLLE @BATLLERMN

Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona
@iscreb i @DiocesisBilbao editen en llengua basca una col·lecció de llibres per a catequistes i professors de religió, elaborats pels professors de l'ISCREB Josep Oriol Ràfols i Núria Carulla

JOAQUIM ARMENGOL
@JOAQUIMARMENGOL

Relacions Internacionals a Blanquerna-URL
Molt orgullós de l'equip de @BeTheKey que fan una feina increïble per aturar el discurs d'odi. Barcelona és ciutat de pau!

Zoom

EDUARD BRUFAU



Agustí Codinach

La bona relació entre tradicions religioses es fa a través de la trobada personal. Per aquest motiu, el 23 de maig passat el Grup Interreligiós del Raval va organitzar per primera vegada la celebració conjunta de la Pasqua cristiana i de l'iftar islàmic, que marca el final del dejuni del Ramadà. A la plaça dels Àngels de Barcelona cristians, musulmans i també jueus van llegir textos sagrats, van entonar cants religiosos i finalment van compartir un sopar de germanor.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Música de Bach

La música clàssica té presència en diferents moments durant tota la programació. Els diumenges, de 20 a 21 h i amb durada variable, oferim el programa *La cantata del diumenge*, amb les cantates d'Església de Johann Sebastian Bach (1685-1750) presentades en sintonia amb la festa corresponent i seguint la litúrgia luterana de l'època en què va viure el músic. L'espai, dirigit i presentat per Josep Miquel Serra, combina les obres amb una explicació divulgativa sobre el seu sentit i la seva expressió musical, mitjançant instruments i veus.

Per exemple, el diumenge 19 de maig, escoltàvem dues cantates conservades que són pròpies del cinquè diumenge de Pasqua, conegut com a *Dominica Cantate*, concretament la 166 (any 1724) i la 108 (1725). Bach, considerat el músic més gran de tots els temps, té una extensíssima obra de la qual formen part gairebé 200 cantates d'Església que combinen bellesa musical amb esperit religiós i celebratiu. El programa és també ecumènic, entre catòlics i protestants, i un pont entre cultures.

L'efemèride de la setmana

4 de juny del 1816: neix a Santiago de Xile la venerable Dorotea de Chopitea, dama instal·lada a Barcelona, gran benefactora d'obres socials.



JOAN MARIA VERNET
Salesià des de Jerusalem



El 16 de maig, a la localitat bíblica de Kiriath Yearim (lloc on es va custodiar durant molts anys l'Arca de l'Aliança), va ser ordenat sacerdot un diaca italià per servir la comunitat catòlica de llengua hebrea d'Israel.

A l'església, gran i bonica, no s'hi cabia de tanta gent. La cerimònia, que va durar gairebé dues hores, tota en hebreu, era enriquida amb uns cants molt bonics, acompanyats d'una petita orquestra. Tota la gent cantava i se sentia feliç. Hi havia molt jovent. Oficiava l'arquebisbe de Jerusalem acompanyat de tres bisbes més.

El jove sacerdot és italià, del clergat secular. Ha estudiat llengües romàniques a la universitat de Nàpols i coneix i parla perfectament el català. A Jerusalem ha estudiat 4 anys al nostre seminari de Teolo-

MIRADA AL MÓN

Un sacerdot de la comunitat hebrea que parla català

gia (Ratisbonne) i aquí ens hem fet molt amics. La seva família, amics i coneguts d'Itàlia i d'altres països s'han volgut fer presents en aquest esdeveniment, molt ben preparat, reeixit i amb el regal d'haver donat a l'Església de Jerusalem un nou sacerdot, generós i treballador, per a la comunitat judeocristiana del país.

A Israel i Palestina, on són majoritaris el judaisme i l'islamisme, els cristians també hi són presents des de sempre. Actualment podem fer aquesta classificació aproximada: cristians àrabs, prop de 270.000. Catòlics àrabs, ultrapassen els

120.000. Grecs ortodoxos, prop de 65.000. Grecs catòlics (melquites), 63.000. Catòlics de llengua hebrea, entre 1.000 i 1.500.

La fe cristiana no defalleix a Terra Santa. Malgrat mil dificultats i resistències, oposicions i entrebancs socials, es nota en aquests cristians d'origens i cultures molt diversos una força interior que impulsa a la perseverança i a la fidelitat. Tots creuen fermament en Crist, el Messies, i viuen amb alegria i esperança la seva situació no sempre fàcil.

Com és conegut, molts cristians, especialment catòlics, emigren a altres països, sobretot a Amèrica Central i Meridional i a Austràlia. Prequem per aquests germans nostres que no sempre tenen el camí fàcil i clar. D'ells ens va venir, un dia, la fe cristiana.

Malgrat mil dificultats i resistències, la fe cristiana no defalleix a Terra Santa

PENSANT-HO MILLOR

Santa i pecadora

Darrerament hem assistit a un bombardeig gairebé quotidià de notícies doloroses sobre els abusos a la nostra Església. Aquesta realitat, que per desgràcia no és cap novetat —llegim els problemes de la primitiva comunitat cristiana—, ens fa present una dimensió de l'Església que, lluny d'enorgullir ningú, és motiu d'escàndol, de vergonya personal i comunitària, de reflexió sobre la pròpia identitat, i que ens crida a una veritable conversió per tal de ser fidels a l'Evangeli, així com a demanar perdó a totes les

No caiguem en el parany d'impartir una justícia tan injusta com l'ofensa rebuda

persones que han rebut mal, a les seves vides, de part de membres de l'Església o de la Institució mateixa, quan aquesta hauria de ser Mare que dona vida, acull i consola.

Aquesta és la nostra Església: santa i pecadora. Santa en la persona de Jesús, el Sant, aquell que, per amor, va donar la vida per nosaltres en una creu. I és cridada a ser santa en el seu Cos, en l'Església, en tots nosaltres. Ara bé, sabem que el blat i el jull són barrejats dins el nostre cor, capaç de fer el millor i també el pitjor. Això no és cap excusa ni justifica res, i encara menys en persones que haurien de moure's per principis evangèlics, però és una realitat que no podem oblidar: santa i pecadora. I coneixent aquesta condició nostra humana, no conformar-nos amb ella, sinó lluitar perquè fructifiqui el

gra de vida i mori el jull del mal.

La víctima sempre tindrà la raó, ja que el seu dolor és sagrat i ningú pot menystenir-lo. Però aquest dolor no hauria de fer que la víctima passi a ser acusadora o jutge. El mal, l'abús, hauria de ser castigat i erradicat, ni tan sols hauria de passar. Però no caiguem en el parany d'impartir una justícia tan injusta com l'ofensa rebuda, ni en la temptació d'omplir de dubtes i ombres un col·lectiu, una comunitat, perquè un o alguns dels seus membres hagin fet mal. Fer pagar justos per pecadors és tan injust com el mal rebut.

Reconeixem el bé de la nostra Església —que hi és!— i denunciem-ne el mal. «Ai de qui escandalitzi un d'aquests petits» deia Jesús (Mt 18,6). Així és. I recordem: santa i pecadora, com cadascun de nosaltres.

NATÀLIA ALDANA

Benedictina de Sant Benet de Montserrat



UN NOU LLINDAR

La maduresa cristiana

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca



Hem d'acollir amb plena responsabilitat la crida a comprometre'ns en la transformació de la societat

L'experiència del Ressuscitat en el cor dels apòstols i la seva influència en la comunitat dels deixebles ens fa pensar a nosaltres, seguidors de Jesús, com vivim avui la nostra relació amb Ell i la comunicació que feim del seu Evangelí. La maduresa que tots els deixebles adquireixen gràcies a la seva presència i, des de Pentecosta, per la força interior del seu Esperit, dona major fermesa a la seva fe i els converteix en testimonis valents. La permanència a la ciutat suggerida per Jesús fins a la vinguda de l'Esperit Sant fa més consistent la seva vida de comunitat i més intensa la seva pregària, al mateix temps que intueixen amb més claredat que el Senyor els encarrega perllongar la seva missió amb una nova percepció de la realitat, però comptant sempre amb la seva assistència.

A ells, els deixebles que han viscut diversos encontres amb el Senyor ressuscitat, no els és difícil d'encaixar la seva absència física. La seva fe ha madurat molt. S'han identificat tant amb la seva voluntat i el seu projecte de salvació que, quan arriba el moment, saben amb certesa que el Senyor no els deixa, que sempre els acompanya i que, a partir d'ara, serà Ell mateix, a tra-

vés del seu Esperit, qui els inspire en qualsevol circumstància el que han de dir i han de fer. El llibre dels Fets dels Apòstols que hem meditat al llarg del temps pasqual ens en dona una prova evident quan hem vist que l'Església creix i s'expandeix. L'important és que nosaltres siguem ben conscients que en l'actualitat som els encarregats de seguir fent el que hem après d'Ell.

En contemplar la projecció de futur en Déu que té la nostra existència a la llum de la resurrecció de Crist, sabem bé que no serà una fórmula la que ens salvi, però sí una Persona i la certesa que ens infon quan ens diu: «Jo seré amb vosaltres!» Vivim el temps de l'Esperit i sabem que és amb nosaltres. Així ho ha entès l'Església al llarg de més de vint segles, així ho viuen els testimonis de la fe de tots els temps i els qui són avui assassinats per seguir Jesús i anunciar-lo, vertaders deixebles missioners. No només hem d'evitar l'actitud de quedar-nos immòbils mirant cap al cel, sinó que hem d'acollir amb plena responsabilitat la crida a comprometre'ns en la transformació de la societat. Fer aquest pas és un signe inequívoc de maduresa cristiana.

Perdonar i ser perdonats, anhel compartit

**El perdó és exemple del mutu
enriquiment entre psicologia i teologia**



MAITE VALLS
«Perdonar és alliberar-te d'alguna cosa que et fa mal interiorment, és com un nus interior que aconseguixes desfer»

Quan podré dir que he estat perdonat? Quins són els ingredients del perdó? Amb aquestes preguntes retòriques sol finalitzar Shane O'Doherty les seves intervencions públiques, la darrera el diumenge 19 de maig en una sessió del Cafè Youcat, organitzat per la Delegació de Joventut de la diòcesi de Barcelona a la parròquia de Santa Anna.

Shane O'Doherty, autor del llibre *No más bombas* (Libros Libres), s'ha fet conegut per haver estat el primer terrorista penedit de l'IRA, l'organització paramilitar irlandesa responsable de la mort de més de 3.000 persones entre el 1969 i el 2001.

Després de cinc anys posant bombes gairebé de forma diària, O'Doherty va ser condemnat a vint anys de presó. A partir d'aleshores va viure un procés de conversió i de penediment per tot el mal que havia causat. «Durant el judici vaig mirar les víctimes als ulls i em vaig adonar que eren persones innocents», explica O'Doherty. Una reflexió li va caure com una llosa: «El pitjor membre de l'IRA és un catòlic, perquè el catòlic té consciència. Així doncs a la presó se'm va acostar la meva amiga consciència i no me'n vaig poder escapar.»

Un fragment de l'evangeli de Mateu li va ocasionar un bon sotrac: «Si en el moment de presentar la teva ofrena a l'altar, allí et recordes que el teu germà té alguna cosa contra tu, deixa allí

mateix, davant l'altar, la teva ofrena i ves primer a fer les paus amb el teu germà» (Mt 5, 23-24). Calia, doncs, reconciliar-se amb les víctimes, i O'Doherty va començar a escriure'ls cartes implorant-los el perdó.

Passats catorze anys i mig, va sortir de la presó i es va lliurar en cos i ànima a la causa de la pau. «Ha passat molt de temps, però cada dia tinc molt present la violència i el patiment de les víctimes. La lliçó que vam aprendre a Irlanda és que no hi ha cap causa que justifiqui la violència; per contra, la violència destrueix causes i ideals.»

En les seves intervencions públiques O'Doherty, que resideix a València, reflexiona constantment sobre la necessitat de ser perdonat per les víctimes, per Déu però també per ell mateix. Com afirma el monjo benedictí Anselm Grün al llibre *Si acceptas perdonarte, perdonaràs* (editorial Narcea), «moltes vegades el nostre pitjor enemic està en el nostre interior. Per això, és urgent la pròpia reconciliació».

Aproximació psicològica

«El perdó no guareix ni tanca les ferides, ans al contrari: les manté obertes, però això no impedeix viure, sinó a l'inrevés, és l'única possibilitat de viure», manifestava el filòsof Joan-Carles Mèlich en el seu article *Filosofia del perdó* (La Vanguardia, 7

de juliol del 2018).

Maite Valls Martí, religiosa de Jesús-Maria, psicòloga, psicoterapeuta i mestra, explica que «perdonar en realitat és alliberar-te d'alguna cosa que et fa mal interiorment, és com un nus interior que finalment aconsegueixes desfer». Certament és més fàcil perdonar quan l'agressor et demana perdó, però no sempre és possible: pot estar mort o simplement no tenir-hi cap interès. I això no obstant, la víctima ha de ser capaç de perdonar per tal de poder tirar endavant. «Quan perdonem, sentim que ja no estem lligats a aquella persona o situació que ens fa mal, sentim un alliberament», reflexiona Maite Valls, que aclareix que «perdonar no és oblidar, és com una cicatriu que et recorda el dolor però que ja no et fa mal». Ara bé, la teràpia del perdó, que comença a introduir-se als anys setanta i es consolida als noranta, és un procés continu que es pot anar aprofundint i completant al llarg del temps.

«Encara que hi ha coses humanament imperdonables, tot es pot perdonar, però és aquí on intervé l'aspecte més espiritual», comenta Maite Valls, que, entre d'altres institucions acadèmiques, és professora del postgrau d'Acompanyament Espiritual i del Màster d'Espiritualitat Transcultural de la Fundació Vidal i Barraquer (Universitat Ramon Llull). «Hi ha qüestions molt doloroses que costa molt de perdonar, que són imperdonables humanament, però si la persona segueix un procés psicoespiritual, es disposa i ho demana, és com si Déu perdonés dins seu allò que ella no pot perdonar. És com si nosaltres poguéssim fer la part d'elaboració més psicològica, i Déu completés el procés.»

La pensadora alemanya Hannah Arendt va voler demostrar que el perdó és una capacitat pròpia dels éssers humans. Joan-Carles Mèlich, des de la perspectiva d'una filosofia de la finitud, afirma que «el perdó, si existeix, si es dona, és un afer neta-ment humà, radicalment inscrit en la condició corpòria dels éssers finits». Des de la perspectiva de la fe, la misericòrdia i el perdó són un do de Déu.

Aproximació teològica

«Davant la gravetat del pecat, Déu respon amb la plenitud del perdó. La misericòrdia sempre se-





RAMON OLOMÍ «La nostra condició de pecadors és superada per la realitat total i absoluta del Déu amor que ens perdona»

rà més gran que qualsevol pecat i ningú no podrà posar un límit a l'amor de Déu que perdona.» Així ho proclamava el papa Francesc en la butlla de convocatòria del Jubileu Extraordinari de la Misericòrdia (11 d'abril del 2015).

En una de les catequesis sobre la misericòrdia en l'Antic Testament, Francesc es feia ressò del salm 51, *Miserere*, en el sentit que s'hi manifesta la veritable necessitat de l'home: «L'única cosa que realment necessitem a la vida és ser perdonats, alliberats del mal i de les seves conseqüències de mort.»

L'evangeli és ple de referències al perdó. Jesús ens diu que hem de perdonar setanta vegades set. En el rès del Parnostre demanem el perdó de les nostres culpes, «així com nosaltres perdonem els nostres deutors». Segons destaca Maite Valls, «un dels aspectes més revolucionaris del cristianisme és la invitació a estimar els altres i perdonar-los, amb independència del que t'hagin fet».

La mateixa fundadora de les religioses de Jesús-Maria, la francesa Claudine Thévenet, va viure en pròpia pell la capacitat guaridora del perdó. Durant la revolució francesa dos dels seus germans van ser assassinats. En la seva carta de comiat, la comminaven a perdonar els botxins, «com nosaltres els perdonem». La capacitat de perdó que testimonien els màrtirs a l'estil de Jesús, «perdona'ls perquè no saben el que fan», va operar en la fundadora de les Religioses de Jesús-Maria una transformació radical. «No era un perdó que naixés d'ella, sinó que va estar il·luminat pel record de les paraules de Jesús a la creu», destaca Maite Valls.

El claretià Ramon Olomí Batlle, teòleg i psicòleg, exposa que «no-

més les persones que han rebut amor i perdó són capaces d'estimar i perdonar». Per tant, des de la perspectiva de fe, «quan percebem que Déu és misericòrdia i perdó, som capaços de donar resposta i seguiment a la seva petició d'"estimeu-vos com jo us he estimat"». En canvi, «si tenim l'experiència d'un Déu del judici, de l'exigència i la condemna, com podem perdonar els altres?». D'aquesta manera, «la nostra condició de pecadors és superada per la realitat total i absoluta del Déu amor que ens perdona».

El P. Ramon Olomí és membre del govern provincial dels Claretians de Catalunya i vicari de la parròquia de Sant Pere Apòstol de Sant Boi de Llobregat. Alhora és un dels tres Missioners de la Misericòrdia del bisbat de Sant Feliu de Llobregat nomenats pel papa Francesc: «Si la nostra acció ajuda a entendre una mica més aquest Déu de misericòrdia i perdó, haurem assolit el gran objectiu de l'Any de la Misericòrdia.»

Un dels objectius de l'Any de la Misericòrdia va ser posar en valor el sagrament de la Reconciliació, que avui dia es troba en franc retrocés. En aquest sentit, el P. Olomí anima a entonar un *mea culpa*: «Si la qüestió sacramental l'haguéssim renovada adequadament, si els que han d'exercir el servei de reconciliació estiguessin als nivells de coneixement psicològic, teològic i d'actitud d'acceptar el Déu de la misericòrdia, potser la gent l'hauria valorat d'una altra manera.» Precisament amb motiu de l'enviament dels Missioners de la Misericòrdia, el papa Francesc va recordar que hi ha capellans que amb el seu comportament allunyen els penitents del confessional: «Aquests confessors que pregunten, pregunten, deu, vint, trenta, quaranta minuts... I com ho vas fer? I com? No cal inquirir allí on la gràcia del Pare ja ha intervingut; no està permès violar l'espai sagrat d'una persona en la seva relació amb Déu.»

«Darrere del pecat s'ha de trobar la persona», remarca el pare Olomí, que ha constatat la capacitat transformadora del sagrament de la Reconciliació. «Recordo el cas concret d'una dona que havia avortat. Quan va rebre el perdó va quedar transformada, es va sentir alliberada. El Déu del perdó ens accepta com a fills i filles a pesar d'haver fet la barbaritat més grossa.»

SABER ESCOLTAR

La mala herba de l'enveja

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Un eclesiàstic, bon treballador de la vinya del Senyor, em contava una confidència. En una entrevista amb el seu bisbe, es va fer present una queixa del sacerdot: alguns companys el criticaven i, si podien, li feien la traveta. El senyor bisbe li va dir: «Tu fas bé les tasques que se t'encomanen, continua treballant tal com fas. La reacció dels altres només és enveja.»

L'Escriptura explica que Caïn matà, per enveja, el seu germà Abel. La mitologia antiga atribueix a l'enveja moltes accions dels déus. L'enveja mou moltes actuacions humanes. La història, farcida de guerres, mostra com moltes lluites han estat provocades per l'enveja.

L'enveja és un dels set pecats capitals que pot fer fructificar molts

altres pecats. L'enveja es barreja amb el que té el nostre germà, el veí, amb el que té potser uns ingressos determinats, el que fa un creuer, el que és més bo que jo, etc. A semblança de la vanitat, se'n pot tenir tanta com es vulgui. No costa diners, però pot ser un mal per a l'envejós i per a l'envejat.

Hi ha qui critica els altres i els ridiculitza, en parla malament amb ironia ... L'enveja ens desfigura a nosaltres: sense valer gaire, fem de fiscals del que fan els altres. Com que som curts de vista, mentalment i espiritualment, duem la crítica fins al punt d'esdevenir ridículs. Potser blasmem carències que nosaltres mateixos tenim. Sovint, ens mou el rancor i el ressentiment. No ataquem les idees o la manera de fer,

sinó que odiam la persona que ens recorda la manca de virtut.

Alerta a l'enveja entre col·legues, l'enveja als càrrecs i als altres. He trobat un autor que demana vetllar pel que se'n diu *sana enveja*. Dos mots que no s'avenen. Cal acceptar-nos i lluitar per viure correctament. L'Antic Testament, en els Llibres Sapiencials, i el Nou, en l'Epístola de sant Jaume, contenen fortes condemnes als que no dominen la seva parla. L'enveja és la mala herba que constantment hem d'arrencar del nostre jardí.

La història mostra que moltes lluites han estat provocades per l'enveja

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Per guanyar temps i facilitar les coses, a la vida pràctica s'ha imposat la utilització d'objectes o mecanismes d'un sol ús. Destruïm estris o els condemnem a l'extermini. El resultat és l'obturació de conduccions i la contaminació de les aigües, superficials i marines, amb el resultat que nosaltres mateixos assimilem, sense pretendre-ho, metalls pesats i trossos petits de plàstic no digerible, etc.

Fem servir un plat, una cullera, un paper absorbent per a la cara i, de seguida, ho llancem perquè és el més còmode.

Aviat, a tota la Unió Europea, això estarà prohibit.

Canvio de tema. L'actualitat permet i facilita nombroses trobades. Cada persona val, o sap, o té alguna cosa que em pot resultar útil. Les xarxes minimitzen la necessitat de

A PROPÒSIT DE...

D'un sol ús

salutacions, de comiats i de compromisos. N'hi ha prou amb una o diferents emoticones. Les trobades en simposis, assemblees i viatges són ocasions molt propícies perquè algú s'aprofiti de la riquesa, material o espiritual, dels altres. Conviure en aparent amistat i, aconseguit el que es desitja, i després, «ja m'has vist prou».

Els homes no som illes, cal compartir. La pregària en comú, la consulta, l'amistat, com queda?

No dispenso de temps per oferir

«Si dos de vosaltres aquí a la terra es posen d'acord per demanar alguna cosa, el meu Pare del cel els la concedirà...»

literalment allò que escrivia Teresa de Lisieux a una familiar que ingressava al Carmel. Li deia il·lusionada: «Quan estiguem juntes, la nostra pregària no pujarà al Senyor sumada com ara, el seu valor es multiplicarà.» Era aplicar l'ensenyament del Senyor: «Si dos de vosaltres aquí a la terra es posen d'acord per demanar alguna cosa, el meu Pare del cel els la concedirà... Perquè on n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, jo soc allí enmig d'ells.»

Però no, perquè hi ha gent essencialment aprofitada. El primer contacte ens pot il·lusionar, pensant en una possible amistat, perquè ho aparenta, i ens enganyem a nosaltres mateixos. Després, però, un comprova que només han estat amb nosaltres per aprofitar-se'n, i quan ja no saben què aconseguir, desapareixen.

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem dels comptes vaticans, Tarragona es prepara per rebre el nou arquebisbe, Solivella enriqueix el seu valor cultural, tractem el litigi de les obres d'art de la Franja i ens apropem a Nigèria

Augmenta l'eficàcia en la detecció de delictes financers

«Resultats significatius» en la transparència dels comptes vaticans

AICA
Ciutat del Vaticà

L'Autoritat d'Informació Financera (AIF), organisme creat per Benet XVI, ha presentat l'informe anual que recull les activitats desenvolupades durant el 2018 per evitar casos eventuais de blanqueig de diners i finançament de terrorisme. «Crec que és molt positiu tot el que s'ha fet fins ara, però no podem dir mai que la nostra missió s'ha complert, sempre apareixeran desafiaments nous als quals haurem de respondre. Amb tot, tenim els instruments per fer-ho», va assegurar el president de l'organisme, René Brülhart.

L'any passat es van registrar «resultats significatius», confirma l'AIF, que destaca que durant el 2018 es va completar el procés d'adhesió del Vaticà a l'Àrea Única de Pagaments en Euros (Sepa), cosa que representa «un pas important cap a l'harmonització i l'eficiència en la transferència de fons en l'àrea europea». També es va produir la primera condemna per blanqueig de diner negre per part del Tribunal de l'Estat de la Ciutat del Vaticà, en un cas començat gràcies a una advertència assenyalada per l'AIF.

Brülhart va destacar que la inclusió a l'Àrea Sepa demostra «els esforços de la Santa Seu per reforçar la transparència financera». En aquesta línia destaca la disminució del nombre d'operacions sospitoses. Van ser 56 el 2018, mentre que l'any anterior havien arribat a 150. La reducció era «esperada», segons va dir Tommaso Di Ruzza, director de l'AIF, el qual va destacar a més que els casos que ara assenyalen tenen molt més fonament.

El president de l'AIF va subratllar «l'immens suport» rebut aquests anys per part dels superiors de la Cúria romana, cosa que ha permès «establir moltes reformes en un període molt curt». L'AIF ja compta amb acords de col·laboració



amb 56 països.

Cas Lambert

El Vaticà ha demanat en un comunicat que s'adoptin «solucions eficaces per protegir la vida de Vincent Lambert», cas que s'ha transformat en una tragèdia familiar que divideix i enfronta tota la classe política francesa amb greus debats jurídics i morals.

El comunicat destaca que la desconexió de l'única font que manté Vincent amb vida és «expressió d'una cultura del descartament que selecciona les persones més fràgils i indefenses» i que «la continuïtat de l'assistència és un deure ineludible».

«Desitgem confirmar la greu violació de la dignitat de la persona que comporta la interrupció de l'alimentació i de la hidratació. L'estat vegetatiu (...) no compromet gens la dignitat de les persones que es troben en aquesta condició, ni els seus drets fonamentals a la vida i a la cura entesos com una continuïtat de l'assistència humana bàsica», es llegeix en el text. Així mateix, es recorda que «l'alimentació i la hidratació constitueixen una forma de cures essencials proporcionades sempre al manteniment en vida: alimentar un

RENÉ BRÜLHART
«És molt positiu tot el que s'ha fet fins ara, però no podem dir mai que la nostra missió s'ha complert»



Moisés Becerra, lc

ESGLÉSIA EN SORTIDA

L'Església respira

L'Església en sortida de vegades surt cap enfora i de vegades va cap endins. El viatge és d'anada i també de tornada. L'Església respira. Uns cops l'Església pren aire i inspira... Ens inspirem els uns als altres, des de l'Evangelí, des de l'arrel, la font... Com per exemple en la trobada de pastoralistes de la Universitat Ramon Llull ara fa uns dies amb el cardenal Joan Josep Omella, compartint experiències, activitats practicant *ipso facto* el mateix pla pastoral de la diòcesi que aquest 2019 fa èmfasi en la fraternitat. Inspirem, per exemple, fraternitat: comunió, comunitat, veritat... Deia J. Ratzinger en la seva teologia de la fraternitat, que només n'hi ha un que pot invocar Déu com a «el meu Pare»: Jesús el seu fill, i que els altres hem de dir «Pare nostre» si volem fer-lo nostre. Som germans en Crist, inspirats i amarats d'Ell, però no fills únics. D'altra banda, l'Església també expira; dona alè a un món mancat i assedegat de sentits plens, de vida autèntica, d'humanitat... Fraternitat universal. L'Església surt a l'encontre de l'altre i reconeix en cadascun dels éssers humans que existeixen el mateix rostre de Déu. Déu passa per la humanitat, pel proïsme, per l'amor a l'altre, sigui qui sigui, vingui d'on vingui. Si l'Església només inspira o només expira, mor.

malalt no constitueix mai una forma irracional d'obstinació terapèutica mentre l'organisme de la persona pugui absorbir nutrició i hidratació, tret que causi patiment intolerable o sigui nociva per al pacient».

D'altra banda, s'ha presentat el tema triat pel papa Francesc per a la propera Trobada Mundial de les Famílies, que tindrà lloc a Roma del 23 al 27 de juny del 2021: *Vocació i camí de santedat*. La trobada es proposa «rellegir» l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia* a la llum de la crida a la santedat de *Gaudete et exsultate*.

El Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida assenyala que en donar forma a l'experiència concreta de l'amor, el matrimoni i la família manifesten l'alt valor de les relacions humanes, en el fet de compartir les alegries i les penes, en el desenvolupament de la vida quotidiana, orientant les persones cap a la trobada amb Déu. «Aquest camí quan és viscut en fidelitat i perseverança, reforça l'amor i realitza la vocació a la santedat, que és inherent a cada persona i es concreta en les relacions conjugals i familiars», sosté. En aquest sentit, el dicasteri conclou que la vida familiar cristiana és vocació i camí de santedat, expressió «del rostre més bonic de l'Església».

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Tarragona

El 8 de juny tindrà lloc l'ordenació episcopal i la presa de possessió de Joan Planellas com a nou arquebisbe de Tarragona

Una nova fita en la història de l'arxidiòcesi tarragonina

MACIÀ GRAU
Tarragona

L'arribada d'un nou bisbe és un dels moments més festius i històrics que es poden viure en una diòcesi. Es tracta d'una fita en la qual el poble de Déu surt al carrer per mostrar el seu afecte al nouvingut, que arriba sota la gran responsabilitat de servir, estimar i donar-se als seus fidels.

Després de la renúncia per motiu d'edat de l'arquebisbe Jaume Pujol, el proper dissabte 8 de juny l'Església catalana viurà una nova fita històrica amb l'ordenació episcopal i la presa de possessió del Dr. Joan Planellas com a nou arquebisbe de Tarragona. La celebració es podrà seguir en directe per Ràdio Estel a partir de les 11 h.

Una tradició centenària

Una de les persones que coneix ben de prop la importància que té la figura de l'arquebisbe per a l'arxidiòcesi tarragonina és el Dr. Armand Puig, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià i durant més de 30 anys rector a parròquies de Tarragona. Com explica, l'arquebisbe ha estat una peça clau per a la ciutat des del segle V: «L'arquebisbe és el que procurava el bé dels ciutadans i era vital en el funcionament humà, social i fins i tot econòmic de la ciutat.»

Ésper això que el mateix Dr. Puig descriu la celebració del proper 8 de juny com un esdeveniment que va més enllà del marc de l'Església: «Serà una festa per a tots, siguin de l'origen que siguin; per als autòctons, nouvinguts i estrangers, perquè l'arquebisbe és una figura que traspasa el que coneixem com el marc de l'Església catòlica.»

Per tal de rebre el nou arque-



bisbe, Armand Puig destaca la importància que els ciutadans de tota la diòcesi surtin al carrer per mostrar-li el seu afecte, perquè la seva rebuda l'ajudi a adaptar-se més ràpidament: «Quan un arriba a un lloc i es troba un ambient festiu, simpàtic i profund, l'ajuda molt a sentir-se com a casa, i això és el que hem d'aconseguir per al nou arquebisbe.»

Precisament, un exemple del que suposa l'arribada d'un nou bisbe a la diòcesi el va viure en primera persona el Dr. Planellas l'any 1973 amb l'entrada del bisbe Jaume Camprodon a Girona.

Aquell mateix any va ser quan Planellas va entrar al Seminari major, i això va fer que ho visqués d'una manera molt especial: «Recordo amb una gran emoció la seva arribada, perquè jo feia 15 dies que havia entrat al Seminari. També va rebre l'ordenació episcopal el mateix dia de la presa de possessió, i després va ser un bisbe que vam estimar molt i que ens va marcar per

ARMAND PUIG

«Serà una festa per a tots, perquè l'arquebisbe és una figura que traspasa el marc de l'Església catòlica»

JOAN PLANELLAS

«Fa 37 anys que soc capellà i sempre he dit sí al que m'ha demanat l'Església»



Per primera vegada, el Seguici popular no acompanyarà el nou arquebisbe

Una de les principals polèmiques que ha generat l'arribada de Joan Planellas com a nou arquebisbe és la decisió que han pres les entitats que formen el Seguici popular de Tarragona de no acompanyar-lo en la seva entrada a la ciutat. Després de sotmetre la decisió a votació, el resultat va ser el de no sortir al carrer, per 11 vots favorables i 17 en contra. Això ha suposat el trencament d'una tradició que data de principis del segle XVII i que, com explica Armand Puig, no hi havia motius per trencar-la: «És un tema que afecta un sector important de la pastoral diocesana, no pot revertir sobre un costum multiseccular de més de 400 anys i en el qual la persona implicada, el Dr. Joan Planellas, no hi té res a veure. No s'ha calculat prou bé la relació que hi ha entre una cosa i una altra.»

No obstant, això no afectarà la festivitat ni el Dr. Planellas, que ha expressat que el més important serà l'inici del seu ministeri a l'Església de Tarragona: «Aquest fet depèn d'ells. A mi se m'ha demanat realitzar la tasca com a bisbe, i si no hi ha Seguici no afectarà el nucli del tema.»

les seves ensenyances del Concili Vaticà II.»

Una preparació a tots els nivells

Des que el Dr. Planellas va rebre la petició del papa Francesc de situar-se al capdavant de l'arxidiòcesi tarragonina, va començar un procés de preparació a tots els nivells, tant personal com espiritual, per prendre consciència de tot el que implica ser arquebisbe de Tarragona: «Després de l'astorament inicial, vaig sentir el sentit de la responsabilitat. Fa 37 anys que soc capellà, i sempre he dit sí al que m'ha demanat l'Església. Per tant, havia d'entomar aquest pes de responsabilitat i treballar en la tasca que el Papa m'encomanava.»

Per fer-ho, el futur arquebisbe de Tarragona ha passat tota una setmana de recés espiritual al monestir de Solius, just abans de la seva presa de possessió. Aquesta estada, com explica, li ha servit per aturar-se i aprofundir en el missatge que transmetrà al poble

el dia 8: «Aquests dies han estat molt moguts, amb el comiat de les parròquies i el final de curs a la Facultat de Teologia. Necessitava tenir uns dies de repòs i de preparació espiritual, per trobar la quietud i els moments de pregària necessaris.»

D'altra banda, les últimes setmanes el Dr. Planellas també ha hagut de dedicar gran part del seu temps a enllestir els preparatius de la celebració que tindrà lloc a la catedral, com per exemple la qüestió de les invitacions o la distribució dels espais, entre d'altres. Tot això ho ha fet des de Tarragona, on ha viatjat gairebé tots els dies per deixar-ho tot a punt.

Ara només falta esperar que comenci aquesta nova etapa per a l'arxidiòcesi, que com explica el Dr. Armand Puig, estarà guiada a partir del dia 8 per una persona amb grans «qualitats personals, cristianes i pastorals, que faran que sigui un gran bé per a l'Església de Tarragona i per a l'Església catalana en el seu conjunt».

Foto: L'arquebisbe Jaume Pujol, durant la seva entrada a Tarragona l'any 2004.

 Lleida

JORDI CURCÓ
Lleida

Carmen Berlabé, conservadora del Museu de Lleida

«El bisbe ha defensat amb valentia i honestat els interessos de la diòcesi»

El judici celebrat al jutjat número 1 de Barbastro per la propietat de les 111 obres d'art del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, originàries d'Aragó i reclamades pel bisbat de Barbastro-Montsó, ha quedat vist per a sentència. Durant el primer dia de la vista, els pèrits per part lleidatana van defensar que almenys 83 obres de les 111 en litigi són propietat del bisbat de Lleida, mentre que les altres 28 ho

són en dipòsit. La conservadora del Museu, Carmen Berlabé, el nom que més vegades va sonar en aquesta sala durant la jornada, va defensar amb coneixement de causa aquesta propietat, que per a ella és indiscutible.

Com s'ha preparat per al judici?

La veritat és que no m'he hagut de preparar gaire, ja que és la feina que havia fet anys enrere i que va culmi-

«Meseguer mai va considerar que fossin obres d'art religiós en dipòsit al Museu de Lleida, sinó producte de compra, canviades o regalades»



Carmen Berlabé va dedicar la seva tesi doctoral al Museu de Lleida.

nar amb la defensa de la meua tesi doctoral l'any 2009 i el llibre que la recull, publicat el 2018, així com l'edició del Dietari del bisbe Josep Meseguer. Tant la tesi doctoral, com el llibre i el dietari s'han presentat com a proves en el judici.

Quins han estat els principals arguments en la defensa de la propietat de Lleida pel que fa a aquestes 83 obres?

El bisbe Meseguer, que va ser el fundador del Museu de Lleida i durant el pontificat del qual van ingressar la majoria de les obres ara reclamades per Aragó, a partir dels documents estudiats, podem assegurar que mai va considerar que fossin obres d'art religiós en dipòsit al Museu de Lleida, sinó producte de compra, canviades o bé regalades. Nombroses cartes, rebuts, factures o assentaments comptables ens ho corroboren i no trobarem, encara que el busquem, cap contacte entre el bisbe i el rector de les parròquies afectades ja que per damunt de tot hi havia el supòsit de la confiança que ha d'existir entre el bisbe i un mossèn.

Al judici va qüestionar-se el seu testimoni per parcial, ja que és treballadora del Museu de Lleida.

És veritat que ara soc treballadora del Museu de Lleida, però pel que fa al litigi ja havia començat a treballar en la investigació de la documentació del fons d'art del Museu Diocesà molt abans d'entrar a treballar-hi. Al Museu faig la meua feina com a professional, de la mateixa manera que la podria fer en altres museus, però fora soc lliure d'opinar i defensar allò que conec i que considero que és just, independentment que amb les meues opinions pugui afavorir o no alguna de les parts. Jo diré sempre la veritat i l'he dita en el judici.

La premsa ha qualificat de molt positiva l'actitud del bisbe de Lleida, Salvador Giménez Valls, en la vista oral. Hi està d'acord?

És cert. El nostre bisbe Salvador ha defensat amb valentia i honestat els interessos de la seva diòcesi i alhora la memòria del bisbe Meseguer, manifestant davant del jutge que l'ofèn que se'l tracti de lladre. Ha fet de bisbe, com en el seu moment ho va saber fer també el bisbe emèrit Francesc Xavier Ciuraneta.

Tres bisbes davant del jutge

El judici per la propietat de les 111 obres d'art del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal havia començat el dijous 16 de maig, amb una imatge inèdita com és la de tres bisbes asseguts davant el jutge: el bisbe de Lleida, Salvador Giménez Valls; el bisbe de Barbastre-Montsó, Àngel Pérez, i l'emèrit, Alfonso Millián. Tots tres havien de declarar com a testimonis en la demanada per la via civil que l'actual prelat de Barbastre va presentar fa tres mesos, després que la via eclesiàstica s'hagi mostrat fins avui inoperant.

En el primer dia del judici, el bisbe de Lleida va dir que estava disposat a complir amb els decrets del Vaticà que ordenaven tornar les obres a l'Aragó, però que no pot anar en contra de la llei. Aquestes obres que ara reclama l'Aragó estan sota l'aixopluc del Consorci del Museu de Lleida i sota la Llei de Patrimoni de Catalunya i, per tant, no està en la seva mà poder-les tornar. El prelat lleidatà va defensar la propietat de les peces reclamades, alhora que va dir que amb la via civil el litigi comença de zero, en una via totalment diferent.

Per la seva part, el bisbe de Barbastre, Àngel Pérez, va agrair al seu homòleg de Lleida el fet d'haver propiciat una reunió amb responsables del Museu per ne-

gociar la devolució dels béns, tot i la negativa d'aquests a arribar a un acord. «L'entossudiment a la devolució dels béns sempre ha estat per part del Consorci, no pas pels meus germans bisbes», va afirmar.

El bisbe emèrit, Alfonso Millián, en la seva declaració precisà que els bisbes de Lleida anteriors a Giménez, Joan Piris i Xavier Salinas, havien reconegut davant del nunci la propietat aragonesa dels béns i que va ser Francesc Xavier Ciuraneta qui més es va oposar a la devolució de les peces.

Al judici va declarar el també conservador del Museu Albert Velasco. Explicà que el bisbe Meseguer va pagar totes les obres a preu de mercat i que comprava peces que aleshores no eren valorades. A més, va afirmar que el catàleg de l'exposició *Pulchra* del 1993, que es va utilitzar per reclamar les obres, «no és fiable», ja que ara es disposa de moltes més dades i documentació, que esmenen molta de la informació del catàleg.

Actualment, al Museu de Lleida s'exposen una quinzena d'aquestes 111 obres reclamades. El seu director, Josep Giralt, explica que la majoria de les peces van arribar durant el pontificat del bisbe Meseguer, entre els anys 1889 i 1905, fruit de donació, intercanvi o compra.



**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Tarragona

L'artista Josep Minguell pintarà un fresc amb motiu del 275è aniversari del vot del poble

La capella del Sagrat Cor de Solivella enriqueix el seu valor cultural

MACIÀ GRAU
Solivella

El 10 de setembre de l'any passat, el poble de Solivella (arquebisbat de Tarragona) va iniciar els actes de commemoració del 275è aniversari del vot que va fer el poble al Sagrat Cor de Jesús, devoció de la qual va ser pioner a la diòcesi tarragonina. Els fets es remunten als anys 1720 i 1739, quan va haver-hi unes fortes epidèmies a Solivella que

van causar la mort de molts habitants. Com era tradició en aquella època, el poble va decidir encomanar-se al Sagrat Cor per implorar la salvació. El 1743, després de superar l'epidèmia mortal, en agraïment per haver-se salvat, Solivella va decidir instituir oficialment una festa en honor del Sagrat Cor de Jesús, que va establir el dia 9 de setembre —amb l'excepció que, si aquest dia s'escaigués en diumenge, la celebració es faria l'endemà. A partir d'aquell moment, el municipi celebra cada any la renovació del vot del poble amb una festivitat que és única i particular a Catalunya.

Una nova empremta al poble

Una de les tradicions de la festa del Vot al Sagrat Cor de Solivella és que cada any s'intenta deixar algun tipus d'empremta al poble, com per exemple es va fer en anys anteriors quan es va estrenar un nou orgue o es va reposar una nova Mare de Déu a la façana de l'Església. En aquesta ocasió, en tractar-se del 275è aniversari de la festa, l'alcalde de Solivella, Enric Capdevila, va crear una comissió organitzativa per decidir quina seria la proposta més adequada. Finalment, després de debatre-ho es va decidir que es faria un nou fresc a la capella del Sagrat Cor, i es va encomanar el treball a l'artista Josep Minguell, pintor muralista i doctor en Belles Arts.

La decisió d'encarregar aquesta tasca a Josep Minguell va sorgir el 10 de setembre passat, quan el pintor va viure la festa amb tots els solivellencs i va presentar el seu projecte per pintar la capella.

Com explica el mateix alcalde, el fresc serà de motius relacionats amb el municipi: «Mostrarà el testimoni dels conreus, que entronquen amb els sagraments com l'Eucaristia, i a més s'hi veurà reflectit el poble, que treballa amb les seves mans, per exemple fent la processó de Corpus, tot dins del context de Solivella.»

La previsió és que el fresc s'inauguri el 23 de juny, coincidint amb la celebració de Corpus. La seva inauguració serà el punt final de la commemoració dels 275 anys, i està prevista que compti amb la presència del recent nomenat arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas.



La capella del Sagrat Cor a l'església parroquial de Santa Maria de Solivella en l'actualitat.

 Nigèria

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

RAQUEL MARTÍN
«Té prou potència per ser un dels països més rics i punters d'Àfrica, però la corrupció fa que no despunti»

JAUME CASTRO
«El 2018 han mort més de 1.700 persones en el conflicte entre pastors "fulani" i els pagesos cristians»

L'Església, fortament compromesa amb el diàleg interreligiós

El drama de Nigèria: entre la violència i la corrupció

Nigèria és un país que viu una tragèdia d'enormes proporcions que, sovint, és ignorat pels mitjans de comunicació. Per això, el programa de Ràdio Estel, *El mirador de l'actualitat*, dirigit i presentat per Ignasi Miranda, va dedicar el 16 de maig un especial a aquest país arrasat per la violència, les desigualtats i la corrupció. Per parlar sobre el tema hi van participar Raquel Martín, cap de Comunicació d'Ajuda a l'Església Necessitada a Espanya; Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Catalunya, i Tica Font, col·laboradora del Centre Delàs i de Justícia i Pau.

Raquel Martín va assenyalar que Nigèria «és un país gegant, amb moltíssims recursos, un gran potencial demogràfic, amb una composició religiosa dividida gairebé uniformement entre cristians i musulmans. Té prou potència per ser un dels països més rics i punters d'Àfrica, però la corrupció endèmica, estructural, fa que no despunti».

La situació de corrupció s'agreuja a causa de la violència del grup terrorista Boko Haram i els constants enfrontaments socials i tribals. Martín destacava que «Boko Haram vol desestabilitzar tot el que és "occidental", que identifica amb els cristians. És atroç el que han fet amb ells. Gràcies al nou president s'ha aconseguit controlar més o menys aquest grup».

Amb tot, advertia, que existeix un altre fenomen menys conegut al qual cal estar ben atents. Es tracta dels «fulani, unes tribus ramaderes musulmanes que s'enfronten a les tribus pageses cristianes. Els ramaders arrassen els pobles per aconseguir-ne les terres. És un fenomen que desplega la violència

cap al centre i cada vegada més cap al sud».

Com apuntava Jaume Castro, «l'origen d'aquest conflicte està en la desertificació i la recerca d'aigua». El mateix deia Tica Font: «El que veiem és que el canvi climàtic aguditzarà fortament aquestes tensions entre comunitats que es disputaran el mitjà per sobreviure: la terra.»

Malgrat que els mitjans de comunicació s'han fet ressò de la violència de Boko Haram, no hem de perdre de vista, revelava Castro, que «el conflicte entre ramaders i pagesos ha provocat més víctimes que Boko Haram. Només el 2018 han mort més de 1.700 persones en el conflicte entre pastors *fulani* i pagesos cristians. És un problema entre musulmans i cristians? També, però fonamentalment és un problema ètnic i econòmic que fàcilment s'ha identificat amb un problema interreligiós».

Per a Ajuda a l'Església Necessitada, Nigèria és un dels països més perillosos per als cristians. Aquí és on l'Església té un paper fonamental, fortament compromesa en el diàleg interreligiós. Així, Martín apuntava que l'arquebisbe nigerià Ignatius Kaigama «és un especialista en el diàleg interreligiós. Aquest és el camí: junts per aïllar els terroristes que no són bons musulmans». També Jaume Castro subratllava la feina del prelat: «Mons. Kaigama organitza cada any una trobada amb l'esperit d'Assís juntament amb musulmans, evangèlics... un ferment de pau que desactiva moltes seqüeles de violència.»

Nens soldat

Una de les qüestions que horro-



L'Església s'esforça per plantar llavors de pau que desactivin la violència.

TICA FONT
«Els nens soldat necessiten un apropament afectiu, sentir-se acceptats però el primer que troben és el rebuig»

ritza més de Nigèria, i que també afecta altres països al món, són els nens soldat. Per a Jaume Castro, «és una gran tragèdia que provoca que a molts nens al món se'ls ha robat la infància».

Castro parlava de l'experiència d'escoles de la pau, on «hi ha nens soldat que fan un itinerari de reinserció llarg, amb un gran sofriment, perquè són nens que han vist el que cap de nosaltres no voldríem veure mai».

Especialment sensible es mostra Tica Font, per a qui «cal tenir molt presents les lliçons de la vida d'aquests infants. El drama és el que han fet, la gran motxilla psicològica i vivencial que carregaran tota la vida. Aquests nens encara estan en formació, no tenen l'arrelament de la dignitat i els obliguen a fer grans barbaritats».

Mentre són a les milícies, els nens i les nenes formen part d'un grup on tots se senten iguals. «El dia que l'abandonen i tornen amb la seva família, al seu poble, sovint són rebutjats perquè la gent coneix les barbaritats que han comès», explicava Tica Font. «Necessiten un apropament afectiu, sentir-se

acceptats però el primer que es troben és el rebuig.»

Per a Font, el drama de les nenes soldat encara és pitjor: «Són utilitzades sexualment als camps. Cada vegada són més fàcilment assassinades, abandonades, venudes...» La col·laboradora del Centre Delàs és conscient que «molts nens no es recuperaran mai i els que aconseguixin tenir una vida mínimament normal, segur que el seu entorn no sabrà què ha estat la seva vida, ni què han fet, ni on s'han mogut».

Nigèria té per endavant molts reptes, i no hauria d'estar sola a l'hora d'afrontar-los. Així, Jaume Castro, reflexionava que «existeix una gran responsabilitat dels europeus i el sentiment de deute hi és». Tica Font afegia que, «Nigèria, amb la proporció de cristians i musulmans que té, podria ser el model de solució perquè societats diverses puguin conviure, respectar-se, acceptar-se i tolerar-se. És un país on cal abordar molt seriosament la corrupció i les febleses polítiques o serà molt difícil afrontar el repte. Necessitem una cultura de la diversitat».

SIGNES D'AVUI

Després del resultat de les urnes

Han culminat les dues últimes convocatòries electorals. Els resultats són a la vista. Temps de pactar per constituir governs. Temps per mirar els problemes de cara en comptes d'utilitzar-los com a armes per captar vots. La tensió territorial entre Catalunya i Espanya caldeja. El caliu està ben encès, tot i que en algun moment la cendra pot cobrir les brases. Molts relats volen desmentir els fets sense aconseguir-ho. Què podem fer? Per a alguns, es tracta de buscar solucions. Per a altres, l'objectiu consisteix a destruir l'adversari. Haver desplaçat la solució de l'àmbit polític al poder judicial ha complicat encara més la situació.

El títol de dues cançons de Simon i Garfunkel em ve al cap en aquest moment. La primera, composta l'any 1966, és *I Am a Rock* («Soc una

roca»). Explica la reacció d'un desamor. Potser en una època hi va haver amor: «Si no hagués estimat, mai no hauria plorat.» Però ara «estic blindat dins l'armadura». Repeteix com un corcò: «Soc una roca. Soc una illa.» Massa decepcions: «És la rialla i l'amor el que menyspreo.» Mirant la nostra situació, hi ha ferides, moltes ferides profundes, que s'engrandeixen cada dia.

La segona, quatre anys més tard, *Bridge Over Troubled Water* («Pont sobre aigües turbulentes»),

Hi ha ferides, moltes ferides profundes, que s'engrandeixen cada dia

LLUÍS SERRA LLANSANA

llserrall@gmail.com



que va rebre nombrosos premis. No ens podem quedar a ser una roca, una illa. Arriba el moment de bastir ponts, encara que les aigües baixin tèrboles. «Quan la nit caigui sense pietat, jo et consolaré, jo estaré al teu costat.» L'odi i la venjança no són la solució. Cal desplegar ponts. No hi ha negociació de l'altre, «tots els teus somnis es veuran satisfets». Els murs queden enrere. És temps de fer emmudir l'ego. La testosterona no cura sinó que irrita. Quan no s'accepten les diferències, hi ha la temptació de repetir la història de Caïn i Abel. Una actitud fraticida.

Molts temes continuen oberts. Tant de bo hi hagi líders excepcionals per a aquest moment excepcional! Els auguris no són gaire bons, però no podem renunciar a l'esperança.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com



FINESTRA A LA VIDA

El Ramadà darrere les reixes

Si fa trenta o quaranta anys ens haguessin dit que la nostra societat assimilaria els canvis d'un mes estrictament musulmà, que ens influiria els costums i les tasques quotidianes, no ens ho hauríem cregut. Si la majoria de la gent sabia quan començava i acabava la Quaresma, ningú no sabia quan començava aquest mes sant d'una religió que tradicionalment era, si més no, tabú.

El canvi, que s'ha produït a poc a poc i que ara afecta ja una població molt nombrosa a les nostres ciutats, ens ha fet canviar moltes de les nostres premisses respecte de les diferents creences i costums. Avui dia, ja tots sabem que una part important de la nostra població fa el Ramadà, o mes sagrat del calendari musulmà, i que dura 30 dies.

Jo el visc d'una manera especial perquè al meu barri hi ha més musulmans que cristians i perquè no només convivim, sinó que compartim pregàries i moments forts dels nostres cultes respectius des de la plataforma GIR (Grup Interreligiós del Raval) que es va constituir a l'any 2001 arran de la tancada a les esglésies.

Ahir vaig viure una experiència molt bonica amb un musulmà que compleix el Ramadà a la presó, amb les dificultats que això comporta. És veritat que el centre ho respecta i que, a la nit, els donen una bossa per al seu *iftar* o menjar nocturn amb què es trenca el dejuni. Però, no ho poden celebrar com és costum a la matinada. S'ho han de menjar sols perquè el règim penitenciari —com

és lògic— continua la seva rutina.

Va ser en una conversa quan vaig admirar l'actitud amb què ho vivia un intern que ha fet un procés de reinserció molt notable. «És un mes molt important per a nosaltres —em deia— i no només pel dejuni, sinó per la purificació del nostre cor. Jo parlo molt amb Déu i Ell em fa molt feliç. Quan faig alguna cosa malament me n'adono i li demano perdó i, quan la faig bé, tinc una pau molt gran. Déu m'ensenya molt si jo parlo amb Ell. I aquest mes m'ajuda en el meu procés.»

El Ramadà és molt important per als musulmans perquè els purifica el cor

«Rosarium» ens convida a contemplar els misteris del Rosari

Preguar amb la paraula i la imatge





Visitació de Maria a la seva cosina Elisabet.



Jesús és humiliat i assotat.

BEATRIZ DE COLMENARES

«Ha estat una oportunitat de viure tota una experiència i aprenentatge, tant pictòric creatiu com més espiritual»

S'acaba de materialitzar en un llibre el projecte *Rosarium*, nascut de l'emissora catòlica *on line* Miracle Sound Radio (<http://miracle-soundradio.com>). Es tracta d'una bella combinació entre meditació bíblica i art sagrat. *Rosarium*, editat per Paulinas i presentat recentment a la seva llibreria de Barcelona, ens ofereix una reflexió bíblica per a cada misteri del Rosari, complementat per una il·lustració de la pintora Beatriz de Colmenares.

Les meditacions bíbliques són fruit del coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica, Quique Fernández; del missioner del Sagrat Cor de Jesús, P. Juan Molina; del religiós de la Societat de Sant Pau, Gmà. Pepe Pedregosa, i de l'aportació pòstuma del biblista Javier Velasco-Arias (traspasat el 15 d'octubre del 2018).

Beatriz de Colmenares ens explica que «els pintors volem reflectir el que ens atrau, allò preciós que no pots deixar de mirar, aquelles

coses de les quals vols estudiar-ne la forma, la llum, l'ombra... quan vius una fe autèntica ho envaeix tot i et rapta. Vols compartir el missatge d'amor, posar-te al servei i aportar, encara que sigui un granet de sorra en l'adoració». Per això es va entregar al projecte *Rosarium*, «perquè implicava un repte important i, alhora, una oportunitat de viure tota una experiència i aprenentatge, tant pictòric creatiu com més espiritual, de creixement en la fe. A més, he de dir que adoro la feina que faig i rebre aquest projecte va ser com rebre un gran regal!».

Durant quatre mesos Beatriz de Colmenares ha pintat vint quadres (de 100 x 100 cm) que representen els misteris del Rosari, elaborats amb pintura acrílica sobre tela, una mica de *collage* en els textos i pa d'or com a element simbòlic. «Pintar vint quadres a la vegada perquè tinguin relació i siguin cadascun d'ells peces d'un conjunt



Pintant el misteri lluminós «l'anunci del Regne».

«Els quaderns suposen meditacions sobre què va passar en cadascun d'aquests moments de la vida de Jesús i de Maria»

és complicat. Penses en moltes composicions, vas saltant de l'un a l'altre, mires el conjunt, treballes detalls... estic contenta amb el resultat», ens comenta, tot i que reconeix que li agradaria retocar-ne alguns detalls...

La gamma cromàtica dels quadres varia segons els misteris que il·lustren. Per als de goig, la pintora ha triat tons ocres terra clara; per als de llum, sienes; per als de dolor, grisos i blaus, i per als de glòria, colors porpra i pa d'or.

Durant el procés creatiu, la pintora ha comptat amb algunes sessions amb model, «però poques, perquè no volia un realisme excessiu». Beatriz de Colmenares considera que les representacions que hi ha del Rosari «estan dins del camp catequètic infantil o bé són imatges molt clàssiques», així que ella volia «aportar frescor, dur-les a la nostra estètica més contemporània per fer-les més properes i que ens arribin millor».

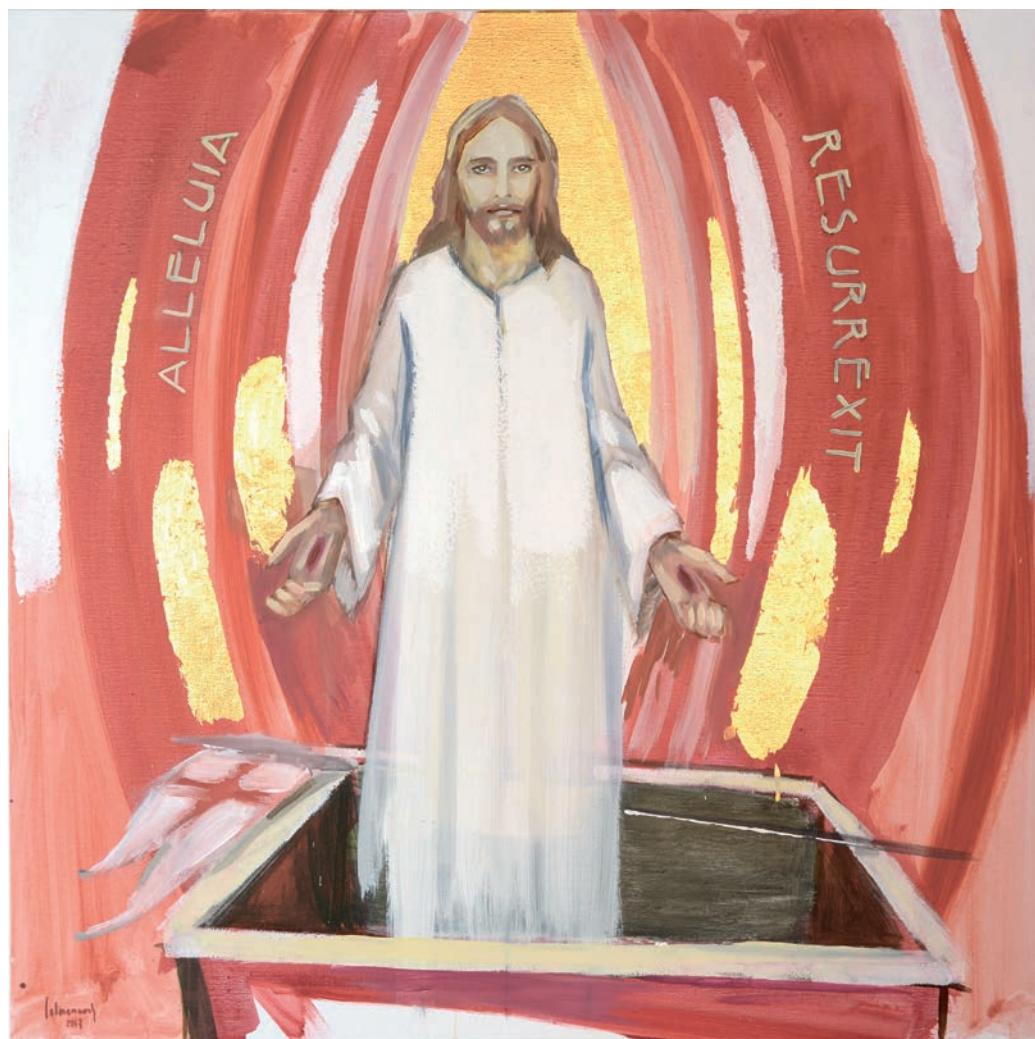
Aquesta pintora ens confessa que el seu acostament a la fe cristiana «va ser d'adulta i vaig descobrir el missatge i la figura de Jesús

i Déu Pare. No tenia tan present el poder de Maria. Pintar, per exemple, l'escena de la Visitació, l'escena del naixement, de l'assumpció... et fa reflexionar molt, valorar i adonar-te de la importància d'aquest "sí", de l'exemple de la seva entrega, del gran patiment pel qual va haver de passar... en aquests quatre mesos he viscut grans experiències».

L'autora dels quadres de *Rosarium* defineix la seva pintura com «senzilla, tranquil·la i oberta a la imaginació». En aquest sentit, apunta que «l'espectador pot acabar l'escena, pensar. Vull que siguin font de reflexió els meus quadres. Així com aquests quatre biblistes han escrit, també impliquen meditacions sobre què va passar en cadascun d'aquests moments de la vida de Jesús i de Maria».

Actualment els quadres que il·lustren *Rosarium* es troben exposats a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona (c/ Consell de Cent, 118). A la web de la pintora, www.beatrizdecolmenares.com, trobareu un vídeo sobre el procés d'elaboració de *Rosarium* amb comentaris de l'autora.

La resurrecció
del Senyor.



25
anys



Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg



Ordenació episcopal i presa de possessió de l'arxidiòcesi de Tarragona

Mons. Joan Planellas Barnosell

Dissabte 8 de juny, 11 h

Radioestel.cat
a la carta



SEGUEIX-NOS



Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5



**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat



ALS QUATRE VENTS

Gràcies de cor

Estimats, amb certa tristor però també amb joia i esperança per aquesta nova etapa arxidiocesana, comparteixo amb tots vosaltres la meva darrera carta dominical Als Quatre Vents, la número 766. En arribar com a arquebisbe de Tarragona, farà prop de quinze anys, em vaig proposar escriure cada setmana una glossa, un escrit per difondre l'evangeli, transmetre el magisteri de l'Església i fer-me ressò, en la mesura del possible, de fets significatius de la nostra arxidiòcesi. Espero que us hagin servit per créixer en l'amor a Jesucrist, a l'Església i als germans.

És gairebé impossible fer un balanç de tants anys d'episcopat en tan poc espai, però vull fer-vos saber que per a mi el més important ha estat tenir cura dels feligresos de l'arxidiòcesi i seguir les directrius dels Papes sota el mandat dels quals he exercit el meu episcopat: sant Joan Pau II, Benet XVI i ara el papa Francesc. He tractat en primer lloc d'evangelitzar, celebrar els sagraments, vetllar per la caritat, dels pobres i necessitats. No ho he fet tot sol, m'hi heu ajudat tots vosaltres —preveres, diaques, laïques amb missió pastoral, religiosos i religioses, laïcs i laïques...— a través de les nombroses delegacions, secretariats, associacions i iniciatives eclesials amb què comptem. Us agraeixo de cor a tots el vostre temps, esforç i lliurament.

Si d'una cosa em sento molt satisfet és de la visita pastoral que he

realitzat a les 200 parròquies de l'arxidiòcesi, on he pogut escoltar i compartir les vostres preocupacions, alegries i anhels, i també participar de les vostres celebracions i festes.

Tampoc puc oblidar-me de la celebració de l'Any Jubilar amb motiu dels 1.750 anys del martiri dels sants Fructuós, Auguri i Eulogi; la beatificació dels 522 màrtirs l'any 2013 o la recent beatificació del Dr. Marià Mullerat, l'acollida de tres grans congressos internacionals sobre el cristianisme primitiu, la restauració de la catedral, del Palau arquebisbal i de l'edifici del Seminari convertit en Centre Tarraconense, l'impuls de projectes en bé de la família i la dona al Centre Pastoral Oblates o haver aconseguit portar a l'arxidiòcesi la Comunitat Il Cenacolo per a joves amb dependències, entre molts d'altres. M'emporto, doncs, moltes alegries, que deixen a l'ombra qualsevol petit desencís.

A partir de la setmana vinent, amb l'ordenació del nou arquebisbe electe, Mons. Joan Planellas i Barnosell, s'inicia una nou període a l'arxidiòcesi. Com ja us vaig expressar en la carta del passat dia 4 de maig, us encoratjo a acollir-lo en aquest nou servei eclesial i ajudar-lo en tot allò que necessiti. Serà un bon pastor, n'estic convençut. Pregueu per ell i també per mi. Us encomano a la protecció maternal de santa Maria.

Amb tot el meu afecte, rebeu la meva benedicció.

CARTA DOMINICAL

Pluralisme religiós, fraternitat i diàleg

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona



En una carta anterior comentava un fet rellevant de caràcter religiós: la trobada que el papa Francesc i el gran imam d'Al-Azhar d'Egipte van mantenir a Abu Dhabi el passat mes de febrer, un esdeveniment que hauríem de tenir ben present.

En finalitzar la trobada, el Papa i el gran imam van firmar un document extraordinari amb el títol *La fraternitat humana per la pau mundial i per la convivència comuna*. En el prefaci s'explica el procés que els va conduir a un acord que no té precedents en la història. En aquest text se'ns mostra un camí a recórrer i pel qual se'ns convida a avançar. Aquest no és un camí pla, però el Senyor ens dona petites empentes i, de vegades, afortunadament, notem que bufen vents d'esperança, que ens refresquen i ens animen.

En aquest sentit, a casa nostra hi ha dos fets que ens conviden a avançar per aquest camí. D'una banda, tenim molt present el re-

cent estudi titulat *Societat plural i Religions*, elaborat per Mn. Antoni Matabosch, prevere i teòleg de la nostra arxidiòcesi. És un llibre que ha sortit a la llum amb motiu del seu recent ingrés a la Reial Acadèmia Europea de Doctors, i en el qual aborda àmpliament la qüestió del diàleg interreligiós.

Com diu Mn. Matabosch: «El diàleg no pot ser veritable si no és un amor pràctic, si no és una pràctica de l'amor [...]. Les relacions interpersonals són l'inici de tota relació fruitosa i han de continuar existint si es vol un diàleg sòlid i durador [...]. Un camí que facilita la relació i el diàleg entre les religions és trobar el que ens uneix per sobre de les diferències [...]. "Qui no coneix no pot estimar", diu Sant Agustí.»

D'altra banda, també volem que la fraternitat sigui el nostre fil conductor en totes les esferes. Com bé sabeu, aquest curs el nostre Pla Pastoral ens proposa sentir-la i testimoniar-la en tots els àmbits de

la nostra vida. La fraternitat només la podem viure des de la trobada personal amb Jesucrist.

Acabo aquesta carta amb una invitació a la lectura d'un llibre titulat *La fraternidad de los cristianos*. Aquesta obra recull les conferències pronunciades, l'any 1958 a Viena, pel llavors jove professor de teologia Joseph Ratzinger (actual papa emèrit Benet XVI). Aquest llibre, a proposta de Mn. Salvador Pié-Ninot, el vam entregar a tots els preveres i diaques de la diòcesi en acabar la Missa Crismal. En aquesta obra se'ns presenta el sentit més profund de la fraternitat cristiana. L'autèntica fraternitat entre els homes suposa la paternitat de Déu.

Benvolguts germans, els que tenim Déu per pare, no hauríem d'esforçar-nos més per reconèixer els altres com a germans? Els cristians estem cridats a estimar i a donar la vida per tots, cristians i no cristians. I com diu la cançó popular: «Agermanats anirem caminant...»

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús va treure els deixebles fora de Jerusalem i, mentre els beneïa, s'apartà d'ells

Per enèsima vegada Jesús recorda als seus deixebles que el Messies havia de patir i ressuscitar el tercer dia, citant un passatge de l'Es-criptura del qual no tenim constància: vol que retinguin en la memòria el fracàs total del projecte de Déu sobre el Messies d'Israel. I afegeix, segons la versió del Còdex Beza, que el penediment i el perdó dels pecats s'ha de predicar en el seu nom a totes les nacions paganes, començant pels pecats de Jerusalem. La Promesa que Isra-

el tan esperava ja no serà d'índole territorial: s'han de revestir de «la força que ve de l'altura», al·ludint a l'enviament que els farà ell de l'Esperit Sant, sempre que restin inactius a la ciutat, «asseguts», donant l'esquena a la institució del Temple. D'una manera molt gràfica, els «treu fora» de Jerusalem i els indica la direcció que han de prendre: «En direcció a Betània.» Alguns còdexs importants eliminen l'adverbi «fora» i ens priven de veure-hi una referència al moment fundacional en què Déu va fer l'Aliança amb Abraham, quan «el va treure fora» perquè mirés el cel i comptés les estrelles, proment-li que així seria la seva descendència (Gn 15,5-6 LXX). Un cop hagué foragitat els seus deixebles de la institució religiosa, va alçar les mans al cel i els va beneir. «Succeí que, mentre



GLÒRIA MONÉS

ell els beneïa, s'apartà d'ells», sense cap més indicació, si ens atemem al Còdex Beza i a les antigues versions llatines i siríaques. El text alexandrí, en canvi, precisa: «I fou endut cap al cel» i afegeix encara que «es prostraren davant d'ell.» No ha servit de res que Jesús els hagués «tret fora» de la institució religiosa: «Ells se'n tornaren a Jerusalem amb gran alegria, i eren contínuament en el Temple lloant Déu.» No estaven preparats per a un canvi tan radical. Lluc farà, en el segon volum, un seguiment personalitzat dels deixebles més renitents al canvi i no el clourà fins que no li consti que cada un d'ells hagi realitzat plenament aquest èxode.

JOSEP
RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART

Claretia i biblista

Quin sentit tenen les expressions dures i violentes que a vegades apareixen als salms? (II)

Pista 2. *Crítica de la nostra societat.* És aproximadament el que acabem de veure a nivell personal, però aplicat al conjunt de l'Església, o a tota la societat humana. Diuen que són salms d'un temps i d'un poble bàrbar i cruel. Però els salms o versets imprecatoris ens poden servir per discernir i denunciar l'egoisme, la mentida, la violència i la falta d'amor que per desgràcia es donen a les comunitats cristianes i a la societat. No es tracta de dir aquests salms només com una denúncia del mal que fan els altres: tots som solidaris i corresponsables del mal del món.

Pista 3. *Clam contra la injustícia.* Hi ha un aspecte de la pista anterior que mereix un apartat especial. L. Alonso Schökel posa l'exemple d'un dels salms més difícils, el 58, dirigit contra els jutges corruptes que, en lloc de fer justícia als oprimits, posen al servei del mal el poder que els ha estat donat per fer el bé i la justícia. El salmista es revolta contra una categoria d'homes, contra un sistema corrupte: «S'uneixen per al crim, per a l'explotació, per a la injustícia [...]. Podem expurgar el llibre dels salms? Hauríem d'expurgar l'Evangeli... Pot ser que un dels pecats històrics de l'Església davant les injustícies humanes hagi estat no saber resar aquests salms, no deixar-nos apassionar pel desig de la justícia [...]. M'atreviria a dir que avui dia per a nosaltres és urgent d'incorporar a la nostra vida espiritual aquests salms; quasi estava a punt de dir que per una temporada seran els salms més importants, fins que ens convertim de veritat a la llibertat.»

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Ascensió del Senyor

Lectura primera

Ac 1,1-11

S'enlaira davant d'ells

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En la primera part del meu llibre, Teòfil, he parlat de tot el que Jesús va fer i ensenyar, des del principi fins al dia que fou endut al cel, després de confiar, en virtut de l'Esperit Sant, la seva missió als apòstols que ell havia elegit. Després de la passió, se'ls presentà viu, i ho comprovaren de moltes maneres, ja que durant quaranta dies se'ls aparegué, i els parlava del regne de Déu. Estant reunit amb ells, els manà que no s'allunyessin de Jerusalem i els digué: «Espe-reu aquí la promesa del Pare que vau sentir dels meus llavis quan us deia que Joan havia batejat només amb aigua; vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant.» Els qui es trobaven reunits li preguntaven: «Senyor, és ara que restablireu la reialesa d'Israel?» Ell els contestà: «No és cosa vostra de saber quins temps i quines dates ha fixat l'autoritat del Pare, però quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels jueus, a Samaria i fins als límits més llunyans de la terra.» Quan hagué dit això s'enlaira davant d'ells, i un núvol se l'endugué, i el perderen de vista. Encara s'estaven mirant al cel com ell se n'anava, quan es presentaren dos homes vestits de blanc, que els digueren: «Homes de Galilea, per què us esteu mirant al cel?

Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel.»

Salm responsorial

46

Aplaudiu, pobles de tot el món, aclameu Déu amb entusiasme. El Senyor és l'Altíssim, el terrible, Rei de reis a tot el món.

R. Déu puja enmig d'aclamacions, al so dels corns puja el Senyor.

Déu puja enmig d'aclamacions, al so dels corns puja el Senyor. Canteu a Déu, canteu-li, canteu al nostre rei. *R.*

Que és rei de tot el món, canteu a Déu un himne. Déu regna sobre les nacions, Déu seu al tron sagrat. *R.*

Al·leluia

Mt 28,19,20

Aneu a convertir tots els pobles; jo seré amb vosaltres cada dia fins a la fi del món.

Evangelí

Lc 24,46-53

Mentre els beneïa, era emportat amunt cap al cel

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Així ho diuen les Escriptures: El Messies havia de patir i de ressuscitar el tercer dia, i calia predicar en nom d'ell a tots els

Lectura segona

Ef 1,17-23

El feu seure a la seva dreta dalt el cel

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, demano al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell; li demano també que il·lumini la mirada interior del vostre cor perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades l'heretat que ell us dona entre els sants. Que conegueu també la grandesa immensa del poder que obra en vosaltres, els creients, vull dir l'eficàcia de la seva força i de la seva sobirania amb què obrà quan resuscità el Crist d'entre els morts, i el feu seure a la seva dreta dalt el cel, per damunt de tots els governants i dels qui tenen autoritat, poder o senyoria, per damunt de tots els títols que es poden donar en el nostre món i en l'altre. Tot ho ha posat sota els seus peus, i a ell l'ha fet cap de tot i l'ha donat a l'Església, que és el seu cos i el seu complement, ell que té en totes les coses la seva plenitud.

pobles, començant per Jerusalem, la conversió i el perdó dels pecats. Vosaltres en sou testimonis. Ara, jo us enviaré el do que el Pare ha promès, i vindrà sobre vosaltres; no us mogueu de la ciutat fins que haureu estat revestits del poder que us vindrà de dalt.» Després se'ls endugué fora, fins a prop de Bet-Hània, alçà les mans i els beneï. Mentre els beneïa, s'allunyà d'ells portat amunt cap al cel; ells es prosternaren adorant-lo. Després, plens d'una alegria immensa, se'n tornaren a Jerusalem. I contínuament eren al temple donant gràcies a Déu.



Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 3)

Juny

2. DIUMENGE

Ascensió del Senyor (S), *Blanc*.
Lectures: Fets 1,1-11 / Salm 46 / Efesis 1,17-23 / Lluç 24,46-53
SANTORAL: Eugeni I, p.; Germà, Paulí, Just i Sici, mr.; Marcel·lí i Pere, mr.; Potí i Blandina, mr.

3. DILLUNS

Sant Carles Luanga (MO), *Vermell*.
Lectures: Fets 19,1-8 / Salm 67 / Joan 16,29-33
SANTORAL: Isaac, monjo i mr.; Justí, mr.; Oliva, vg.

4. DIMARTS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 20,17-27 / Salm 67 / Joan 17,1-11a
SANTORAL: Clotilde, reina; Francesc Caracciolo, prev. i fund.; Hilari, b.; beat Joan Gran, rel.; Noemí i Rut; Pere Màrtir, prev. i mr.

5. DIMECRES

Sant Bonifaci (MO), *Vermell*. Lectures: Fets 20,25-38 / Salm 67 / Joan 17,11b-19
SANTORAL: Sanç, mr.; Zenaida, vg.

6. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 22,30;23,6-11 / Salm 15 / Joan 17,20-26. O bé: *Sant Norbert* (ML), *Blanc*.
Barcelona: *Beat Josep M. Peris* (ML), *Vermell*.
SANTORAL: Artemi, Càndida i Paulina, mr.; Bertran d'Aquilea, b.; Marcel·lí Champagnat, prev. i fund.

7. DIVENDRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 25,13-21 / Salm 102 / Joan 21,15-19
SANTORAL: beata Anna de Sant Bartomeu, rel.; Pere i Vistremond, mr.; Robert, ab.

8. DISSABTE

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 28,16-20.30-31 / Salm 10 / Joan 21,20-25.
Tortosa: **Dedicació de la catedral** (S), *Blanc*.
SANTORAL: Cal·líope, mr.; Guillem, b.; Jaume Berthieu, mr.

El Sant 8 JUNY

Sant Jaume Berthieu

Al llarg del segle XIX el cristianisme va viure una gran expansió al continent africà. Però aquesta evangelització va anar molt lligada al colonialisme europeu. Aquest fet va provocar la reacció de la població local, que en alguns casos va considerar els missioners com a agents estrangers i els van perseguir fins a la mort. Sant Jaume Berthieu (1838 – 1896) n'és un exemple paradigmàtic.

Fill de la regió de l'Alvèrnia, al centre-sud de França, de ben jove va entrar al Seminari, va ser ordenat sacerdot i durant uns quants anys va fer de rector de parròquies rurals. Però més tard va sentir la crida a la vida religiosa i es va fer jesuïta. Així l'any 1875 la companyia el va enviar a Madagascar, llavors colònia francesa, on va dur una tasca important d'evangelització. Ara bé, bona part de la població malgaixa no veia bé l'ocupació francesa i de retruc també s'oposava a la tasca dels missioners, que consideraven una forma d'imperialisme. Durant una revolta, sant Jaume Berthieu va ser arrestat per anar contra les creences tradicionals i, en no voler abjurar de la fe cristiana, va ser executat. Benet XVI el va canonitzar l'any 2012.



Una bella escaiença: el nou arquebisbe de Tarragona serà consagrat la vigília de la Pentecosta

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona



El dia 8 de juny a la catedral metropolitana serà ordenat bisbe el prevere de Girona Mn. Joan Planellas i Barnosell i esdevindrà així successor de sant Fructuós i una anella més de la mil·lenària successió apostòlica d'aquesta Església. Tota l'arxidiòcesi de Tarragona i les Esglésies locals de Catalunya se n'alegren i en donen gràcies a Déu Trinitat. L'ordenació episcopal és un acte litúrgic major i vital per a la vida de l'Església. És el Crist mateix qui ordena un bisbe, ho fa pel ministeri de l'Església, a través de la imposició de les mans i de la pregària consecratòria. Per l'ordenació episcopal l'Església es transmet i es prolonga a si mateixa. I es fa sota la influència vital de l'Esperit de la Pentecosta.

Ubi episcopus, ibi ecclesia (on hi ha el bisbe, hi ha l'Església) escrivia sant Ignasi d'Antioquia al segle II, ja que un bisbe és testimoni de la fe apostòlica i alhora transmissor. Porta en la seva persona el misteri de la comunió eclesial en el temps i en l'espai i fa legítima des del punt de vista de l'apostolicitat l'Eucaristia, per això cada bisbe és anomenat en el cànon eucarístic. El bisbe és el fonament i el signe de la unitat en la fe i en la caritat dins d'una Església local, però també és el signe de comunió amb l'Església universal, presidida pel bisbe de Roma, el Papa.

Per la successió apostòlica és signe de la continuïtat de l'Església amb l'esdeveniment originant i fundant, la Pentecosta. Molts Pares de l'Església van veure que el dia de Pentecosta, els apòstols, rebent l'Esperit Sant, van ser ordenats bisbes. Així el Concili ensenya: «Els apòstols van ser omplerts pel Crist d'una especial efusió de l'Esperit Sant que va baixar damunt d'ell, i ells, al seu torn, mitjançant la imposició de les mans, la van passar als seus col·laboradors com un do de l'Esperit, do que ha arribat fins a nosaltres a través de la consagració episcopal» (LG 21).

És una bella escaiença que l'ordenació del novell arquebisbe metropolità de Tarragona tingui lloc per la Pentecosta i així queda ben palès que l'Església no troba origen en si mateixa, sinó que és una manifestació de la presència i de l'acció de l'Esperit Sant. El Senyor de la Glòria incorpora al ministeri apostòlic el prevere Joan, ell que l'ha mirat i l'ha cridat i l'ha donat per a l'edificació del seu poble. En farà d'ell «un dels dotze.»

El dia de l'ordenació, la darrera fèria del temps pasqual, s'acaba de llegir l'Evangeli de Joan. Allí el Senyor pregunta a Pere si l'estima, i des de la seva resposta: «Vós, Senyor, ho sabeu tot, vós sabeu que us estimo», el Senyor li confia el ministeri (Jn 21,15). Aquest brolla i es fonamenta sempre en un acte d'amor a Jesucrist i, per això, l'ofici apostòlic és *officium amoris*. És conegut el comentari de sant Agustí al text: «Sigui per tant un ofici d'amor pasturar el ramat del Senyor» («*sit amoris officium pasce-re dominicum gregem*» Cf. *In Iohannis Evangelium*, 123,5). La caritat pastoral unifica i dona vida al ministeri; amb raó en l'escrutini, previ a l'ordenació, el bisbe consagrant principal pregunta al candidat: «Vols ser sempre, per amor a Crist, comprensiu i misericordiós amb els pobres, amb els immigrants i amb tots els necessitats?» Els pobres són de Déu i ell els posarà a prop de l'arquebisbe Joan perquè en tingui cura. Que no ho dubti. Que el Senyor beneixi l'arquebisbe Joan i l'ompli dels seus dons. Que el seu episcopat sigui una benedicció per a l'arxidiòcesi de Tarragona i per a totes les Esglésies de la Tarraconense. L'Església de Tarragona (*ecclesia Pauli, sedes Fructuosi*) rep amb amor i amb goig el Pare i Pastor. La seva ordenació forma part del que la bondat divina va obrar als mateixos inicis de la predicació evangèlica (oració col·lecta de Pentecosta). En donem gràcies a Déu i en fem festa.



Tres enviaments de missioners laics

L'arxidiòcesi de Madrid i les diòcesis de Tortosa i Ciudad Real han celebrat l'enviament de missioners laics, que cooperaran durant almenys tres anys en comunitats de països del Sud. Els nous missioners, Mike Safont, María del Carmen Gómez i Marta del Castillo, han sortit a través d'OCASHA-Cristians amb el Sud.

En Mike, un jove de Sant Carles de la Ràpita, surt per primera vegada a la missió. Forma equip amb la M. Carmen; tots dos atenen un projecte de formació i enfortiment de comunitats de la parroquia Santa Maria Madre, a Jipijapa (Equador).

La M. Carmen, professora d'educació secundària, va cooperar un temps al Brasil i a Guatemala i ara, jubilada, ha tornat a la missió.

La Marta, psicòloga madrilenya, després de molts anys en la missió (República Dominicana, Bolívia, Xile, Cuba) va tornar quan els seus pares la van necessitar i ara ha retornat al mateix projecte on va estar a República Dominicana. El treball en aquestes comunitats ha tingut continuïtat atès per altres equips d'OCASHA-CCS: els matrimonis Miguel Carballo i Paloma Méndez, de Madrid; i després María Palau i Roger Marco, de Benicarló i Sant Vicenç dels Horts.

Amb ells són avui 17 (24 amb els fills) els missioners d'OCASHA-CCS que treballen a països del Sud: Moçambic, Bolívia, l'Equador, Guatemala, Hondures i República Dominicana.

OCASHA-CCS és una associació de laics missioners al servei dels pobles del Sud que, des de fa més de seixanta anys, coopera en l'evangelització, la promoció i el desenvolupament enviant voluntaris a Amèrica Llatina i Àfrica. Al nostre país treballem creant consciència en la societat de la problemàtica Nord-Sud.

MARÍA ASSUMPCIÓ MELERO
Vicepresidenta
d'OCASHA-Cristians
amb el Sud

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Mèrit de les bones obres

Soc catòlica practicant, però fa molt poc que faig oració i Rosari diaris. Abans, molt poques vegades resava, encara que procurava evitar el pecat mortal i em confessava. A pesar d'això, de vegades queia en pecat i trigava potser un mes a anar-me a confessar (tot i que feia acte de contrició). La meua pregunta és: aleshores, totes les obres bones que he fet al llarg de la meua vida sense estar en estat de gràcia (en pecat), no se'm tindran en compte a l'altra vida?

Miraré d'orientar-la en el breu espai de què dispo. En relació amb Déu no hi ha lloc a parlar de dret en sentit estricte. Ens diu també la doctrina catòlica: «El mèrit de l'home davant Déu en la vida cristiana ve del fet que Déu ha determinat lliurement d'associar l'home a l'obra de la seva gràcia. L'acció paternal de Déu és primer pel seu impuls, i l'actuació lliure de l'home és en segon lloc i en col·laboració, de manera que els mèrits de les obres bones s'han d'atribuir primerament a la gràcia de Déu i després al fidel. El mèrit de l'home, d'altra banda, retorna a Déu, ja que les seves bones accions procedeixen en el Crist de les mocions previnents i els auxilis de l'Esperit Sant» (CEC, 2008). El pecat mortal trenca aquesta vinculació amb el Crist. I les sarments, fora del cep, perden el dinamisme de vida. Un cop remoguda aquesta desvinculació mitjançant la conversió, es reprèn el torrent de vida i totes les bones obres tornen a estar vivificades. El Catecisme ens ensenya també que en l'ordre de la gràcia, la iniciativa és de Déu. Ningú no pot merèixer la gràcia primera, la que és a l'origen de la conversió, del perdó i de la justificació. Sota la moció de l'Esperit Sant i de la caritat, podem merèixer després per a nosaltres mateixos i per a d'altres les gràcies útils a la nostra santificació, al creixement de la gràcia i de la caritat, i a l'obtenció de la vida eterna (CEC, 2010). Finalment cal distingir en una obra bona, l'obra en si i el mèrit que pugui tenir segons les condicions en què es realitza.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Jornada de les Comunicacions Socials

Arriba, una altra vegada, el 2 de juny, la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, que es va instituir com a fruit del Concili Vaticà II, davant la importància que prenen els mitjans de comunicació i el descobriment de la seva necessitat per difondre la Bona Notícia de la salvació.

Fa uns dies, el 18 de maig passat, el papa Francesc es va trobar amb els corresponents estrangers a Itàlia, als quals va rebre al Vaticà amb la seva família. El Papa els va donar una lliçó de bon periodisme que va venir com l'anell al dit en aquests moments d'atzucac i d'incertesa. Aquí teniu, en una síntesi breu, els seus tres consells-suggeriments.

«Primer, la humilitat pot ser un element fonamental de la vostra professió perquè ser un periodista humil no significa ser mediocre, sinó conscient de la vostra tasca i missió, i a les vostres mans està fer bé, però també, fer mal al proïsme i, de vegades, a tota una comunitat. »Segon, vosaltres, els periodistes, sempre hauríeu de considerar la potència de l'instrument que teniu a la vostra disposició i resistir la temptació de publicar notícies no prou verificades. Un periodista humil tracta de conèixer correctament els fets abans d'explicar-los i comentar-los.

»Tercer, no sigueu altaveus dels que criden més fort i recordeu les guerres i les situacions oblidades. No hem d'oblidar aquest Mediterrani que s'està convertint en un cementiri.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

El poder de la pregària

Durant moltíssims anys, vaig estar esclavitzat per una addicció al consum de pornografia a internet. Cansat i desesperat, vaig demanar a la comunitat de monjos de Montserrat que pregués per mi per superar aquesta xacra, cosa que em van dir que farien. Per la meua part, he resat el Rosari en diverses ocasions tot demanant a la Mare de Déu que em guarís d'aquesta malaltia.

He de dir que ja me n'he recuperat i que les imatges pornogràfiques que em venien al cap durant tot el dia han desaparegut de cop, així com el desig de mirar porno. Ha estat tot un miracle, perquè una addicció no se supera sense tractament psicològic durant molt de temps. Jo ho he aconseguit només amb la pregària (i ajudat per la pregària dels monjos).

Vull donar testimoni, a tots els cristians, del poder de la pregària, així com agrair als monjos de Montserrat que han pregat per mi i, molt especialment, a Maria i a Déu per la gràcia rebuda. Gràcies de tot cor.

P. R. P.
Tortosa

A Federico García Lorca (poeta andalús)

Poeta de flama encesa,
brisa de rosa i clavell,
d'una terra que flaireja
el clar de la seva pell.

En copa de nit de lluna,
bevem del teu vers latent,
de copla i gitana bruna,
abraçats a un crit ardent.

Poemes d'olor de menta
i tarongina de mel,

rialla de gent valenta
amb força de cor rebel.

Aquella nit de trista hora,
van matar la seva arrel,
i encara un bell estel plora,
dins del silenci del cel.

CARME CATÀ
Barcelona

Reincidències

Actualment, assistim a formes d'expressió artística noves en diferents disciplines com l'escultura, el teatre, la poesia, la pintura, etc., que ens poden agradar més o menys. Però, el que és inadmissible, des de tots els punts de vista, és quan el que s'anomena *art*, i emparats en la llibertat d'expressió, és una agressió flagrant als sentiments religiosos d'una gran majoria.

Aquest va ser el cas fa un parell d'anys de la *performance* d'Abel Azcona a Pamplona amb hòsties consagrades; també, fa unes setmanes, de l'obra de teatre subvencionada per l'alcalde de Madrid *Dios tiene vagina*.

Recentment, a la Diputació de Còrdova, dins de l'exposició *Maculadas sin remedio*, hi havia un quadre d'una immaculada en actitud grotesca de l'artista Charo Corrales. Ella es defensa dient que no és la Verge, que és la seva cara amb un fotomuntatge.

Tots aquests exemples, i molts altres, són ofenses inacceptables que, com que són tan continuades i nombroses, ni tan sols no es comenten. Si són inadmissibles, encara en són més quan es fan amb subvencions i patrocinades per organismes de govern i que, a més, quedin impunes.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Més de 18.000 persones participen en aules d'extensió universitària i difusió cultural

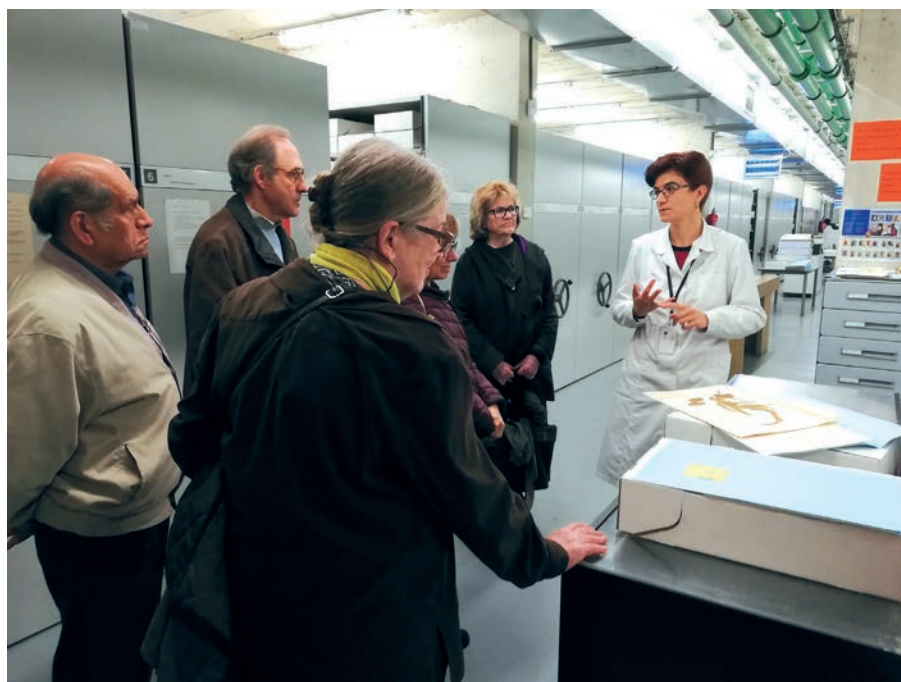
Formació permanent de la gent gran

CARME MUNTÉ

Cada vegada que reflexionem al voltant de l'envelliment demogràfic ens hem de repetir com un mantra dos conceptes: envelliment actiu i solidaritat intergeneracional. És a dir, la transformació social serà tan radical que demanarà de la gent gran un paper molt més actiu tant personal com social. Alhora, serà molt més habitual crear i trobar espais de trobada i de solidaritat entre persones joves i grans.

Una de les activitats que ajuda a preparar aquest camí són les Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran i les Aules de Difusió Cultural, moltes d'elles aplegades sota el paraigua d'AFOPA, Agrupació d'Aules de Formació Permanent per a la Gent Gran de Catalunya. «Les persones que assisteixen a les aules de formació estan més preparades per conèixer l'entorn i afrontar un món en canvi constant, són molt més autònomes i crítiques», comenta la presidenta d'AFOPA, Muntsa Lamúa, alhora

MUN TSA LAMÚA
«Les persones que assisteixen a les aules de formació estan més preparades per conèixer l'entorn, són molt més autònomes i crítiques»



Sortida a l'Institut Botànic de Barcelona.



que en constata un altre benefici: «Les persones que assisteixen als centres de formació ja no van tant al metge.»

AFOPA va iniciar la seva activitat a principis dels anys vuitanta amb l'objectiu de sensibilitzar sobre la importància de la formació permanent per a la gent gran així com d'estimular la creació de noves aules. Aules que poden estar vinculades o no a una universitat però que en tot cas són autònomes pel que fa a programació i projecte educatiu. Sota el paraigua de la federació s'inclouen les aules tutelades per totes les universitats públiques de Catalunya menys la Rovira i Virgili de Tarragona. També es compta amb la tutela de la Universitat Ramon Llull.

«Quan vam començar només existia una aula, mentre que avui dia en tenim 56 d'agrupades a AFOPA», exposa Muntsa Lamúa. «Contínuament van creixent noves aules, i avui dia n'hi ha cinc en gestació.» Amb tot, la presidenta d'AFOPA reconeix que hi ha punts geogràfics, com el districte de Nou Barris de Barcelona o el nord de Girona, on encara cal fer molta feina de sensibilització.



AGRUPACIÓ D'AULES DE FORMACIÓ PERMANENT PER A LA GENT GRAN DE CATALUNYA

c/ Casanova, 36,
entresol 1a
08011 Barcelona
Tel. 934 535 774
secretaria@
afopa.info
www.afopa.info

presidenta d'AFOPA, que és historiadora de l'art i responsable de l'aula A-12 Estudis i Recerca Interuniversitària, vinculada a la Universitat Ramon Llull.

Fa 25 anys que va començar a fer classes a les aules d'extensió universitària i en aquest temps ha constatat una gran evolució: «Ha canviat molt el concepte de persona gran. Avui dia se senten intel·lectualment vàlides i amb una perspectiva de vida més llarga, per tant, volen incidir en la vida social i decidir el seu futur.»

El que no ha canviat tant, més aviat ha empitjorat, és la soledat i l'aïllament. «Com més gran és la ciutat, més soledat hi ha», constata Lamúa. «És una soledat no només de l'ancià, també de gent de mitjana edat i de nens. No és normal que estiguem tan summament aïllats.» Hi tenen molt a veure les noves tecnologies. Per això és important el recurs de les aules d'extensió universitària com a factor de cohesió social.

Alumnes de l'aula A-12 (URL) durant un seminari a la Biblioteca Arús de Barcelona.

L'únic requisit per a la creació d'una nova aula és que hi hagi l'interès per part d'un grup de ciutadans o de la mateixa administració. «Es posen en contacte amb nosaltres i ens demanen els protocols a seguir així com els requisits legals, un dels quals és que es constitueixin com a entitat jurídica amb uns estatuts i un patronat», explica Lamúa. «Nosaltres anem al lloc per fer un seguit de reunions i de conferències de sensibilització i difusió. També els facilitem una llista de 1.500 professors i els ajudem a trobar un espai.»

Actualment són més de 18.000 les persones que participen a les aules aplegades sota AFOPA. L'assistència sol ser d'un o dos dies a la setmana, mentre que un 75% dels participants són dones. Això sí, «de vegades tenim molta absència perquè han de cuidar els nets». Cada aula compta amb una setantena de membres que han de fer front a una quota que permeti pagar el local i els professors. Per contra, tot el personal d'AFOPA treballa de forma altruista. «Estem ingressant en una societat afeblida econòmicament que se salva en bona mesura per les persones que treballen de forma voluntària», reflexiona la

Actualment, la seva escola necessita alguna cosa més que el millor especialista en neteja

Lunet consulting
LA CONSULTORIA ESPECIALISTA EN FACILITY SERVICES

LUNET som especialistes en neteja i facility services per a escoles. La part d'ara, també consultors. Amb LUNET CONSULTING neix la Consultoria Especialista, un nou model millor adaptat a les noves necessitats de la seva escola. Parlen? Truquin al 902 010 977 o envii a www.lunetconsulting.es i un dels nostres consultors li farà una proposta sense compromís.

M. VICTÒRIA MOLINS, *stj*

De l'opció pels pobres.... a «l'amistat social» (i II)

Beneficència i acompanyament

No deixaré mai de dir que la «beneficència» és un mal menor. Sempre que en un país o ciutat es fa més necessària, estem davant d'una manca de justícia social. Quan Jesús deia a Judes que «els pobres els tindreu sempre amb vosaltres», sabia que sempre —menys si es vivia seriosament el Regne de Déu— hi hauria injustícia i, per tant, pobresa.

És veritat que les causes de la pobresa i de la marginació són molt variades. Els sense sostre han arribat a aquesta situació límit a les grans ciutats per diferents camins. Però quan ja hi són, la manera més adient d'exercir l'amor i la caritat no és la beneficència —en el sentit més pejoratiu de la paraula (no de la seva arrel *fàcere be*)—, perquè fins i tot pot arribar a enquistar situacions extremes. És l'amistat, l'acompanyament, donar una mà per ajudar a aixecar-se el qui ho necessita, el que veritablement arreglaria aquestes situacions —sense negar els primers auxilis bàsics.

Recordem un text dels Fets dels apòstols molt significatiu. «Pere i Joan pujaven al temple a l'hora de la pregària de la tarda. En aquell moment també portaven al temple un home invàlid de naixement, que deixaven cada dia al costat de la porta anomenada Bonica, perquè demanés caritat als qui hi entraven. L'home va veure que Pere i Joan anaven a entrar al temple i els demanà caritat. Pere, juntament amb Joan, fixà els ulls en ell i li digué: "Mira'ns!" Ell se'ls va mirar, esperant que en rebria alguna cosa. Llavors Pere li va dir: "De plata i d'or no en tinc, però el que tinc t'ho dono: en el nom de

Jesucrist, el Natzarè, aixeca't i camina!" Pere l'agafà per la mà dreta i l'aixecà.» (Fets, 3,1-7)

Anem al moment actual.

L'eterna pregunta de molta gent és aquesta: he de donar diners als pobres que em trobo pel carrer? No hi ha una resposta única, perquè es tracta de situacions diverses. El que està clar és que no arreglem el problema i que sovint només és una manera de sortir del pas. Sempre que sigui possible, és molt més interessant ajudar a «aixecar-se i caminar» donant, però, les eines per fer-ho. Com que no sempre és possible, a vegades ens limitarem a donar «allò que tenim»: la nostra amistat, comprensió, misericòrdia... en una paraula, la nostra acollida.

Aquesta és, precisament, la filosofia de la xarxa que en diferents grans ciutats d'Europa i Amèrica s'està constituint amb el nom d'«Hospitals de campanya»: esglésies centríques, veritables museus d'art que s'obren, seguint la crida del papa Francesc, a tothom i a tothora i en especial als més desfavorits.

Menjadors públics, obres socials, atenció als immigrants... Ja n'hi ha molts però encara se'n necessiten més. La nostra proposta està relacionada amb la resposta dels apòstols: «El que tenim, això et donem: tenim un temple preciós on preguem, celebrem, escoltem la Paraula, en definitiva, tenim Jesús vivint enmig nostre. I en el seu nom t'acollim.»

I ho fem per estar tots junts, ells i nosaltres, unint les nostres pobreses. La seva és tan greu que els ha portat a viure al carrer. La nostra és personal i la patim tots en diferents graus, és una pobresa que va

És l'amistat,
l'acompanyament,
el donar una mà per
ajudar a aixecar-se el
qui ho necessita, el
que veritablement
arreglaria aquestes
situacions

Ens hem permès fer
dels llocs de culte, dels
llocs sagrats, llocs on
l'amor de Déu és palès
d'una manera que no
és ni millor ni pitjor
que les altres



Agustí Codinach

semblança de Déu, del qual podem dir sense por d'equivocar-nos: què hi ha de més sagrat?

Començaré per acudir a les paraules de mossèn Peio al llibre en què explicàvem el projecte al començament: «L'església oberta als pobres suposa la irrupció en l'espai sagrat d'una presència profana, ja que la pobresa és el fracàs de la societat secular, que demostra ser incapaç d'integrar i d'acollir. L'església que obre el seu espai sagrat a l'atenció als pobres apareix com un escàndol, una pedra de toc. Els pobres tenen el seu lloc a la perifèria, als menjadors socials, als albergs vigilats, a les presons emmurallades, als hospitals dissimulats a la vista dels sans... La societat ha consentit l'art sacre com a objecte de visita turística...», però «una església oberta als pobres altera els codis de sentit i es converteix en una provocació. Resulta una crida a recobrar el sagrat de la presència de Déu en els rostres dels pobres que no estan amagats en la invisibilitat, sinó que passen a formar part de l'espai sagrat en el qual Déu es manifesta» (*Projecte Hospital de companya*, pàg. 125).

Acabo amb la senzilla idea, per a mi més que suficient —no sé si me l'aprovarien els teòlegs—, per parlar dels pobres com el lloc sagrat per excel·lència: des del moment en què Déu Pare ens va demostrar el seu amor enviant el seu Fill i encarnant-se en la nostra carn, l'ésser humà va ser elevat al grau d'espai sagrat molt més que qualsevol temple construït per mans humanes.

inclosa en la condició humana. Per això, escoltem, parlem, abracem, acompanyem i, quan és possible, arreglem situacions o els derivem a llocs que ho puguin fer i sempre els donem suport.

Els marginats en els espais sagrats

Fidels a aquesta filosofia, ens hem permès fer dels llocs de culte, dels llocs sagrats, llocs on l'amor de Déu és palès d'una manera que no és ni millor ni pitjor que les altres. Deixant de banda que vol ser simbòlica i significativa, és alhora una valoració de l'ésser humà, fet a

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona



CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Fra Valentí Serra de Manresa presenta «El llibre de la mel», una aproximació històrica a la cultura i la tradició apícola

La mel, un autèntic do de Déu

El dijous 9 de maig, el Centre de Cultura Popular La Violeta (barri de Gràcia) va acollir la presentació d'*El llibre de la mel* (Edicions Morera), el setè títol de la col·lecció L'Ermità. Com el seu nom indica, el llibre és una aproximació al món de les abelles i de la mel, la qual té una gran varietat d'utilitats i aplicacions terapèutiques que s'han fet servir des de temps immemorials. Tot això ho fa de la mà d'un autor que és un dels principals experts del nostre país en tradicions remeieres: el caputxí Fra Valentí Serra de Manresa. Gràcies a la seva experiència com a historiador i arxiver dels caputxins, Fra Valentí ens presenta algunes de les pràctiques apícoles més tradicionals de la Catalunya rural i conventual i ens parla de l'empremta cultural que l'apicultura ha deixat a la nostra societat.

Un element essencial per a la humanitat

Per acompanyar-lo en la presentació del llibre, Fra Valentí va convidar dues persones que coneixen molt de prop la seva tasca com a investigador de la cultura i tradicions populars: la doctora Maria Àngels Pérez Samper, catedràtica en història moderna a la UB, i el periodista Jaume Nolla, que va interpretar el personatge del Sr. Marcel·lí Virgili, amb el qual col·labora a RAC1.

Els dos invitats van destacar la importància que ha tingut la mel a la història de la humanitat i van agrair

a Fra Valentí la decisió d'escriure aquest volum: «A Catalunya un llibre com aquest feia falta, perquè totes les grans cultures tenen llibres que parlen de la mel», va explicar Jaume Nolla.

I és que, com va exposar la Sra. Pérez, la mel és un producte que ja es recollia a l'època paleolítica, i que fins i tot apareix a l'Antic Testament, on s'utilitza per descriure la Terra Promesa com «la terra que regalima llet i mel». Tot i que a l'època moderna aparegués el principal competidor de la mel, el sucre, el seu ús ha persistit fins a l'actualitat.

Més enllà de la mel en si mateixa, l'aspecte més important de l'apicultura són les abelles, que tenen un paper fonamental en el procés de polinització i d'elles se n'extreu gran varietat d'utilitats que van des de la fabricació d'espelmes fins a l'ús terapèutic. Precisament aquesta qüestió va ser una de les que més va destacar Fra Valentí durant la seva intervenció, que va concloure recordant que l'abella és essencial per a la humanitat: «Hem de defensar l'abella, perquè sense ella no hi hauria agricultura, i nosaltres desapareixeríem. És l'animal més important i l'hem de protegir.»

Finalment, després d'una presentació marcada per l'humor característic del Sr. Marcel·lí Virgili, els assistents van tenir l'oportunitat de fer un tast de ratafia l'Ermità i de mel l'Alemanya, que va servir per demostrar que com va dir la Sra. Pérez, «la mel ajuda a endolcir la vida».

MACIÀ GRAU
Barcelona



Agustí Codinach

D'esquerra a dreta, el Sr. Marcel·lí, Fra Valentí, el Sr. Ferran Alemany i la Dra. Maria Àngels Pérez.



Restes d'una eina i d'un individu trobades a l'interior de la Cova del Mort. / Lleidadiari.cat

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Una troballa arqueològica important al Pirineu

No sé si coneixíeu un indret del nostre Pirineu anomenat Cova del Mort. Es tracta d'una cavitat situada a 1.170 metres d'alçada a la vall de Siarb, del Pallars Sobirà. És poc coneguda. Va ser descoberta fa poc més d'una dècada per un veí de Soriguera. No sabem l'origen del nom amb què es va designar. El 2008 l'ajuntament d'aquesta localitat pirinenca en prengué constància i en feu una documentació arqueològica per haver-hi vist indicis d'haver estat ocupada per l'home.

Però no és fins al 2017 que el Grup d'Arqueologia d'Alta Muntanya començà a fer-hi excavacions amb interès arqueològic i es trobà amb una sorpresa molt important. Aquell antre havia estat un cementiri. S'hi trobaren restes humanes d'almenys set individus de diverses edats, nens, joves i adults, a part d'haver-hi eines i utensilis de ceràmica antiga. Un dels interessats en l'estudi del que s'anava trobant va ser el catedràtic Ermengol Gassiot que considerà que es tractava d'una troballa importantíssima. S'hi aplicà el mètode que es fa servir per datar restes orgàniques a alguns dels ossos trobats i resultà que la seva antiguitat ronda els 3500 anys. I es veié també que hi havia diferències de fins a 120 anys. Cosa

que ens diu que la utilització de la cova com a cementiri va durar, com a mínim, aquesta xifra d'anys.

Tot això fa que es tingui per important de debò aquesta troballa feta a casa nostra. No es coneixia fins ara cap enterrament d'aquest tipus en aquesta època amb tan bon estat de conservació. I, és clar, continuaran els estudis. L'ajuntament de Soriguera vol que la cosa no acabi aquí. El seu alcalde, Josep Ramon Fontavila ha parlat amb els encarregats del Parc de l'Alt Pirineu per buscar finançament i prosseguir la investigació. I és que es troba apassionant conèixer més detalls d'aquells pobladors del Pirineu català d'ara fa tres mil·lennis i mig. Ja ens en diran alguna cosa més!

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya



FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA
Arxiver dels Caputxins



La tomaquera (llat., *Lycopersicum esculentum* i *Solanum lycopersicum*; cast., *tomatera*) és una planta que procedeix del continent americà on, en la llengua parlada pels antics mexicans s'anomenava *tomatatl*. El fruit d'aquesta planta, el tomàquet o tomàtec —amb les variants: tomàtic, tomata o tomàtiga— ha gaudit d'una gran acceptació en l'horticultura i la gastronomia del nostre poble essent, actualment, el sofregit de ceba amb tomàtec, la samfaina o el pa sucat amb tomàtec, possiblement els trets identitaris de les nostres menges més populars.

És particularment estimat el *tomàquet rosa*, aquella reputada tomata de Manresa, força semblat al tomàtec de Barbastre i al tomàtec rosa d'Osca. Tots els tomàtecs d'aquesta varietat tenen una mida notable i són de color rosat, molt aromàtics i gaudeixen d'un gust excel·lent. Aquesta varietat de *color de rosa* quasi va desaparèixer puix que atesa la finor de la seva pell, la forma irregular i la seva textura, fan difícil el seu transport i posterior comercialització.

El tomàtec és molt ric en vitamines i, alhora, gaudeix de propietats antioxidants car ajuda a la prevenció del càncer d'estómac i pròstata. Més encara, l'oli d'oliva potencia les propietats de la tomata i n'afavoreix l'absorció. També la tomata és emprada en la medicina

homeopàtica per combatre els dolors reumàtics i també s'empra externament com a maduratiu dels grans i també per estovar les durícies dels peus i ulls de poll. Tanmateix, tot i aquestes propietats terapèutiques, cal assenyalar que quan els tomàtecs són verds poden ser tòxics per l'excés de solanina que llavors contenen, però si ens els mengem madurats a la planta aporten un gran impuls a la salut i, alhora, regulen el sistema digestiu i afavoreixen l'eliminació de les toxines del cos.

La tradició hortícola i culinària dels frares caputxins ha aportat indicacions molt útils per plantar adientment les tomaqueres i per reeixir conservar els tomàtecs i poder menjar-los en temps hivernal: «Los tomátachs se siembran quan y com los pebrots. Convé plantar-los clars per a que se púguian treballar. Alguns los enraman per aprofitar lo terreno; de est modo duran més promte. Lo modo de conservar los tomátachs per tot lo any és fets trossos, y trayent los mugrons se'ls tira un poch de sal mólta, ab la cual bullen com lo most y passats deu dias se tiran y conservan en frascos, sens perdrer res de son such y agradable gust en tot lo any» (BHC, *Lo jardiner hortolá*, III-10). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de la peònia i les seves propietats.

TRADICIONS REMEIERES

Tomàtec contra el dolor reumàtic



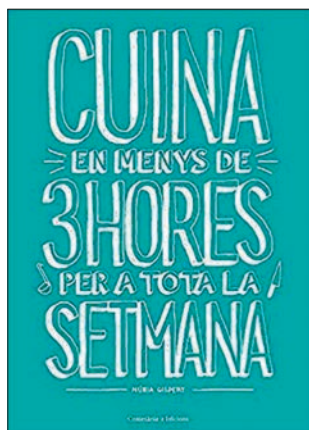


SANTIAGO MONTTOBBI

Nicaragua por dentro

Los Libros de la Frontera, 2019, 363 pàg.

Aquest llibre afegeix una mirada nova al món d'aquest poeta barceloní. Dividit en dues parts: *Dariana i Nicaragua por dentro*, el poeta detalla el que veu com a excel·lent lector i observador. Des de la ciutat de Barcelona, fins a l'espera a l'aeroport, i ja en ple vol, l'autor anota les seves impressions que donen com a resultat un original llibre que cultiva diferents registres.

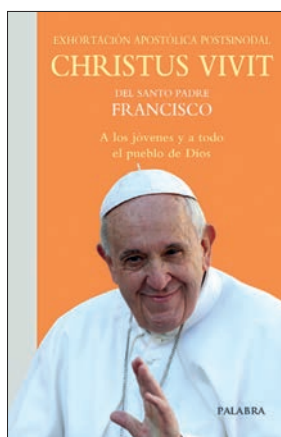


NÚRIA GISPERT

Cuina en menys de 3 hores per a tota la setmana

Cossetània Edicions, 2019, 188 pàg.

Es pot sobreviure a còpia d'entrepans, amanides preparades o plats precuinats? Tot i que la resposta és afirmativa, tots sabem que no és el més convenient. Amb la intenció d'allunyar la temptació del menjar ràpid, la Núria Gispert va decidir organitzar-se per cuinar, en unes poques hores del cap de setmana. Més de 80 receptes i quatre menús setmanals, un per a cada estació de l'any.



PAPA FRANCESC

Exhortació apostòlica postsinodal Christus vivit

Ediciones Palabra, 2019, 190 pàg.

Nova exhortació apostòlica postsinodal del Papa dirigida als joves d'arreu del món. *Christus vivit* fa referència als reptes ètics i antropològics als quals s'enfronten els joves d'avui relacionats amb la sexualitat, el món digital i les migracions, entre altres. També es refereix a la joventut com un temps de somnis i eleccions que pot estar il·luminat per l'evangeli i l'amistat amb Jesús.



PAT BARKER

El silencio de las mujeres

Ediciones Siruela, 2019, 343 pàg.

Les que van estroncar la sang de les ferides i van embalsamar els morts, les que dins i fora dels murs van proveir de vestit i d'aliments els combatents, les mateixes que van ser presa, botí i moneda de canvi, que van quedar silenciades per la masculinitat salvatge de la batalla... Una obra mestra ambientada a l'epicentre de la guerra més famosa de la literatura, la guerra de Troia.



FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

El llibre de la mel - Apicultura popular i plantes mel·líferes

Col·lecció L'Ermità, 2019, 139 pàg.

Per què cal preservar les abelles? D'on prové l'expressió «lluna de mel»? L'arxiver dels caputxins i reconegut estudiós de la cultura popular, fra Valentí, ens apropa al fascinant món de les abelles i de la mel i ens presenta algunes de les pràctiques apícoles més tradicionals de la Catalunya rural i conventual. El llibre compta amb una acurada selecció d'il·lustracions així com nombroses dites i refranys.



JANE HAWKING

La música del silencio

Lumen, 2019, 682 pàg.

La Ruth és una nena observadora i reflexiva que creix en un Londres assolat per la Segona Guerra Mundial i en un món adult misteriós i caòtic. El seu únic refugi són els records de les estades idíl·liques amb els avis al camp d'East Anglia. Quan accepta el seu entorn social, decideix perseguir el somni de convertir-se en una pianista consumada.

CRÍTICA DE CINEMA

PEIO SÁNCHEZ

Director del Departament de cinema de l'arquebisbat de Barcelona



GRACIAS A DIOS

DIRECCIÓ: François Ozon

INTÈRPRETS: Melvil Poupaud, Denis Ménochet, Swann Arlaud, Eric Caravaca

MÚSICA: Evgueni Galperine, Sacha Galperine

GÈNERE: drama

137 minuts

França

La impossibilitat del perdó

La *Spotlight* francesa. Sobre un cas d'abusos a la diòcesi de Lió, el reconegut cineasta François Ozon realitza aquesta pel·lícula des de la perspectiva de les víctimes. Film coral que permet establir els matisos diversos en les vivències de les persones que van patir abusos de petites. Denunciant qualsevol forma d'encobriment, aborda amb fort dramatisme el caràcter il·lusionari de la reconciliació quan les ferides són tan profundes com silenciades.

Les dades del cas. El sacerdot Bernard Preynat, convicte i confés d'abús a menors des de finals dels anys 70 fins al 1990 sobre vuit víctimes, tot i que se suposa que en són més. Es funda l'associació «Paraula Alliberada», que agrupa les víctimes d'aquest i altres casos vinculats a l'Església catòlica. El cardenal-arquebisbe de Lió ha estat condemnat en primera instància a sis mesos de presó en llibertat condicional per ser coneixedor dels fets i no haver destituït el sacerdot. El papa Francesc no ha acceptat la renúncia del cardenal, malgrat que ha estat apartat provisionalment de la seva diòcesi.

La repercussió. En plena actualitat del cas irromp la pel·lícula que ha passat força desapercibuda entre nosaltres, amb a penes 25.000 espectadors. Amb tot, va guanyar el Gran Premi del Jurat en el 69è Festival Internacional de Cinema

de Berlín i a França ha tingut gairebé un milió d'espectadors.

El director, François Ozon s'ha especialitzat al voltant de la temàtica de la sexualitat. A *Bajo la arena* (2000), una dona és abandonada per sorpresa pel seu marit; a *El tiempo que queda* (2005) un fotògraf gai s'enfronta a un càncer i fa un canvi dur en la seva vida; *En la casa* (2012) aborda l'estranya relació d'un professor de literatura amb un dels seus alumnes i *Frantz* (2016) és sobre les ferides de la guerra i de la sexualitat en un retrat d'aprenentatge de l'amor.

La pel·lícula. Tres víctimes que representen tres posicionaments diferents. El catòlic coherent que busca la veritat de la seva història i protegir els altres. L'ateu decebut amb l'església i amb la fe per l'encobriment. L'enfonsat per una història trencada des de la infància com a conseqüència dels abusos sexuals. Encarnades pels actors Melvil Poupaud, Denis Ménochet i Swann Arlaud, el seu desplegament és eloqüent i la lluita, veraç.

Reflexions. En aquest moment de ferides obertes encara no és l'ara de la reconciliació. L'encobriment i el dolor extens en el passat són una llosa per mirar el futur. El sacrifici d'amor per les víctimes i els victimaris és el camí. *Calvary* continua sent la millor pel·lícula sobre els abusos sexuals a menors filmada fins ara.

AMB BON HUMOR



CRÍTICA LITERÀRIA

DAVID CLARET I PUYAL

Arquitecte i geògraf



Voluntat de permanència



ANGHARAD PRICE

La vida de la Rebecca Jones
Rata, 2018, 192 pàg.

Hi ha llibres que des d'una geografia molt concreta ens expliquen fets i pensaments absolutament universals. Això passa perquè sovint tant una vall remota com una plana qualsevol és un microcosmos representatiu del que passa a tot arreu. La geografia canvia, però els valors profunds de la gent que hi viu, no.

Hi pensava mentre llegia *La vida de la Rebecca Jones*, de l'escriptora gal·lesa Angharad Price, com fa anys em passava amb el *Camí de sirga* de l'enyorat Jesús Moncada. Price posa veu a la germana del seu avi que ens explica la seva vida i la de la seva família, que de fa generacions viu a Maesglasau, una vall del Gal·les profund. Hi apareix la duresa de la vida a muntanya, les alegries dels naixements, la presència constant de la mort, les frustracions i les vicissituds que reconeixem a tants altres llocs durant el segle XX.

A través de la Rebecca, però, Price posa l'accent en un valor molt concret: la voluntat de permanència. Per a ella tenir fills, entroncar amb una llengua, una cultura i una tradició o escriure una autobiografia té un mateix objectiu: persistir. I és precisament per això que viu amb dolor el canvi de llengua (i de cultura) dels germans cecs que han hagut de marxar a Anglaterra. De fet, el mateix llibre es pot llegir com un exemple del dolor de llengua de la Rebecca: escrit originalment en gal·lès (*O! Tyn y Gorchudd*: «Oh! Descorre el vel»), la traducció al català s'ha fet a partir de la traducció anglesa. Una bona mostra del procés de minorització d'una llengua i de la pèrdua de parlants i d'espais d'ús.

Permanència. La Rebecca és molt gran, la majoria dels seus coetanis ja s'han mort, però continua aferrada a la vida. «No em fa falta res, només saber que en aquesta terra hi perviu la persistència. Així ha estat. Així és. Així serà.» La permanència de la seva vida, la seva vall i la seva llengua. De debò que, com diuen els apologetes del bilingüisme, les llengües només serveixen per comunicar-se?

RAUXA

Un pelegrí (i II)

El caminant guaitava amb desdeny aquell pelegrí, per a ell tan enigmàtic: «També has parlat de fe... De debò t'empasses aquests mites, com un nen de pocs anys? Tan feble i poruc ets, que necessites tot això per viure, que et diguin què has de fer? Què en treus d'agenollar-te davant d'un que va morir fa milers d'anys, si és que mai va existir? Per què aquestes ganes de patir? Surt d'aquest cau, fes coses útils i pren les regnes de la teva vida! Només així serà feliç!»

Pausadament, el pelegrí va respondre: «El teu mite és creure que pots fer tot el que desitges només proposant-ho. No t'adones de què ets ni d'on acabaràs els teus dies. Quan et poses davant del mirall, estàs segur que no t'has de penedir de res? Si passes per una vall en esclatar la primavera, no et batega el cor? Si et trobes amb una mare que alleta el fillet, et pots quedar indiferent? Quan saps que el moribund acluca els ulls en pau envoltat dels seus, et pots estar de plorar? Més encara... no l'enveges? El qui cau en un pou de fang només en surt si algú més fort que ell l'agafa de la mà i el rescata. És en la feblesa del liri de la vall, del nen indefens i del moribund que nosaltres, els enfangats, ens podem aferrar a aquesta mà. Fixa-t'hi bé: el sol comença a baixar, i encara que ara et sembli molt lluny la nit ja no tardarà gaire... Jo reprenc el camí que he triat. I tu... cap a on aniràs?»

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

BASÍLICA DE LA MERCÈ

El **dissabte 1 de juny**, a les 17.30, concert del cor The Geneseo Chamber Singers a favor del manteniment de la basílica.

PARES TEATINS

El **dissabte 1 de juny**, a les 21.00, concert solidari de Pax i Cor Albada (música sacra catalana actual); el **diumenge 2**, a les 17.30, concert del cor infantil EM143 (c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona).

CARRASCO I FORMIGUERA

El **dimarts 4 de juny**, a les 19.00, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i l'Ateneu Barcelonès organitzen les xerrades *Carrasco i Formiguera i la Lliga Espiritual* (Lluís Duran) i *Per què ens cal fer memòria de Carrasco i Formiguera* (Hilari Raguer). C/ Canuda, 6 – Barcelona.

FUNDACIÓ ROURE

El **dimarts 4 de juny**, a les 21.00, concert a la Sala Apolo (sala 2) de Judit Nedderman i Mala Vida (www.fundadoroure.org).

AMICS DE SANT FRANCESC

El **dijous 6 de juny**, a les 20.00, Pilar Bellés parla sobre *Prevenió, detecció, actuació en casos de drogues i altres addiccions*. Franciscans, c/ Santaló, 80 – Barcelona.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 8 de juny**, a les 19.00, vetlla de Pentecosta; del **diumenge 21 de juliol al diumenge 28**, treball espiritual amb Teresa Vallvé (c/ Anglí, 55 – Barcelona).

VERITABLE VIDA EN DÉU

El **diumenge 9 de juny**, a les 18.00, grup de pregària a les Carmelites Missioneres (c/ Puiggarí, 1 – Barcelona). Informació i llibre: Mercè Ferrer, tel. 935 304 806.

Girona

SANTS MÀRTIRS

El **diumenge 2 de juny**, a les 12.00, festa dels sants màrtirs de Girona: Germà, Paulí, Just i Sici a la catedral de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

MÚSICA I SILENCI

El **diumenge 9 de juny**, a les 16.30, *Rèquiem* de Fauré amb l'aula de cant Cante Diem de l'EMMDE (monestir de Sant Benet de Montserrat).

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 14 al 16 de juny**, curs *Tendresa i coratge* amb Toni Pou i Ramon Ribera-Mariné (tel. 973 480 002).

Tarragona

SOLIVELLA

El **divendres 7 de juny**, a les 19.00, conferència de Jaume Bergadà *El cor i les emocions* a la parròquia de Santa Maria de Solivella.

PENTECOSTA

El **dissabte 8 de juny**, a les 21.30, vetlla de Pentecosta a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Tarragona.

Tortosa

CATEDRAL

El **divendres 7 de juny**, a les 11.30, commemoració de la dedicació de la seu a Santa Maria.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **divendres 21 de juny al diumenge 30**, exercicis espirituals amb Toni Riera, s.j. (tel. 938 720 422).

CAMÍ DE SANT JAUME

Del **dilluns 22 de juliol al diumenge 28**, Camí de Sant Jaume per a joves a partir de 15 anys (www.jbvic.com).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els sacerdots es comprometin en una solidaritat activa cap als més pobres

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Natàlia Aldana, Pilarín Bayés, David Claret, Agustí Codinach, Jordi Curcó, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Jordi Sánchez, Valenti Serra, Rafael Serra, Lluís Serra, Sebastià Taltavull, Joan Maria Vernet, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

JORDI CURCÓ

L'artista Maria Teresa Martínez Ugalde, llicenciada en Arts Plàstiques per la Universitat de la Sorbona de París i membre de la Institució Teresiana de Sant Pere Poveda, és l'autora d'una sèrie completa de 21 acrílics inspirats en la darrera obra de santa Teresa de Jesús: *Las Moradas*. A partir del text teresià, la creadora evoca les set *moradas* del castell interior, des de la primera *morada*, amb la situació d'una persona tancada a la llum, fins a la setena, on s'expressa el misteri trinitari. Al llarg d'aquest conjunt de quadres, que s'han exposat al santuari-parròquia de Santa Teresina dels carmelites de Lleida, la creadora intenta modelar, des d'un llenguatge figuratiu ple de plasticitat, l'experiència de fe i espiritualitat transcendent de santa Teresa.

Teresiana i pintora, què va primer?

Totes dues van juntes. Soc una persona creient i això m'empeny a transmetre la fe mitjançant l'art. Es tracta, si voleu, del diàleg entre la fe i l'art, i la passió per l'art forma part de la meua personalitat.

Art i espiritualitat són un bon complement?

Van de la mà. L'art en si porta intrínseca una gran espiritualitat, tot i que, és veritat, també existeix un art buit de contingut i un art de denúncia que pot molestar-nos. Però l'art ens emociona, ens toca l'interior i es dirigeix als nostres sentiments. L'art no es racionalitza, se sent. De vegades convé donar pautes per ajudar les persones a penetrar en les obres, però si solament és descriptiu no val. No és art.

Per quin motiu va iniciar aquest projecte artístic i espiritual?

Va ser l'any 1982. S'apropava el centenari de la mort de santa Teresa de Jesús i una persona va suggerir-me que bé podia pintar alguna cosa sobre santa Teresa. Em vaig prendre seriosament aquell suggeriment i vaig començar a pintar. A partir dels quadres que anava

M. Teresa Martínez Ugalde, llicenciada en Arts Plàstiques



M. Teresa Martínez Ugalde a l'exposició a Lleida. / Jordi Curcó

«L'art porta intrínseca una gran espiritualitat»

fent, Edicions Midiaspaul de França, on vivia aleshores, va editar un muntatge audiovisual sota el títol *Un Château de Lumière*. Poc després Editorial Claret va fer-ne una edició en castellà amb el títol *El Castillo interior*. Darrerament, amb ocasió del centenari del seu naixement, ha completat la col·lecció i ha editat un DVD.

L'exposició ha fet tants tombs com santa Teresa?

Tants com la santa *andariega*, impossible, però sí uns quants. Amb motiu de l'any del centenari va anar a Sant Sebastià, Santander, Los Negrals al CITEs d'Àvila, Pamplona, Barcelona i la darrera a Lleida. Corre la veu i la gent la demana.

Als acrílics predominen els colors forts com el vermell, el negre...

És veritat que els acrílics tenen colors brillants. És una pintura forta, sòlida, duradora. El vermell el faig anar per necessitat. En general en un quadre, fins que no poso el co-

lor vermell, l'obra no qualla. Cal dir que tot i el predomini del vermell, també treballo amb colors verds i blaus. Tinc algun acrílic solament amb blaus, però és l'excepció. El negre el faig anar per ennegrir uns altres colors i no pas com a color en si mateix.

El necessito per reforçar la llum, que és el que més m'interessa, però sempre barrejat amb altres colors per tal d'aconseguir contrastar amb la llum. Igual que el blanc o els grocs, en proporcions distintes, donen llum a l'obra, potser que el blanc el faci anar per transmetre la llum, ja que el blanc no és cap color.

Quin missatge vol trametre amb la seva obra?

Que Teresa de Jesús és un testimoni del Ressuscitat. M'agradaria que la gent s'assabentés que és possible una relació amb Jesús. Una relació d'amistat, afectiva. Teresa la va tenir i hi estem tots convidats.

VIATGES El Corte Inglés

TURISME RELIGIÓS

Pròximes peregrinacions



Roma

5 dies

Del 29 d'abril al 03 de maig 2019

985€



Extremadura

5 dies

Del 13 al 17 de maig 2019

550€



Andorra + Lourdes

7 dies

Del 27 de juny al 03 de juliol 2019

565€



Lisboa + Fàtima + Porto

6 dies

Del 08 al 13 de juliol 2019

895€



Terra Santa

8 dies

Del 08 al 15 de juliol 2019

1.580€



Turquia - Petjades de Sant Pau

9 dies

Del 22 al 30 de juliol 2019

1.590€



Armènia

8 dies

Del 24 al 31 de juliol 2019

1.380€



Polònia - Petjades de Sant Pau

8 dies

Del 07 al 14 d'octubre 2019

1.455€



Terra Santa - Advent a Terra Santa

8 dies

Del 11 al 18 de desembre 2019

1.456€